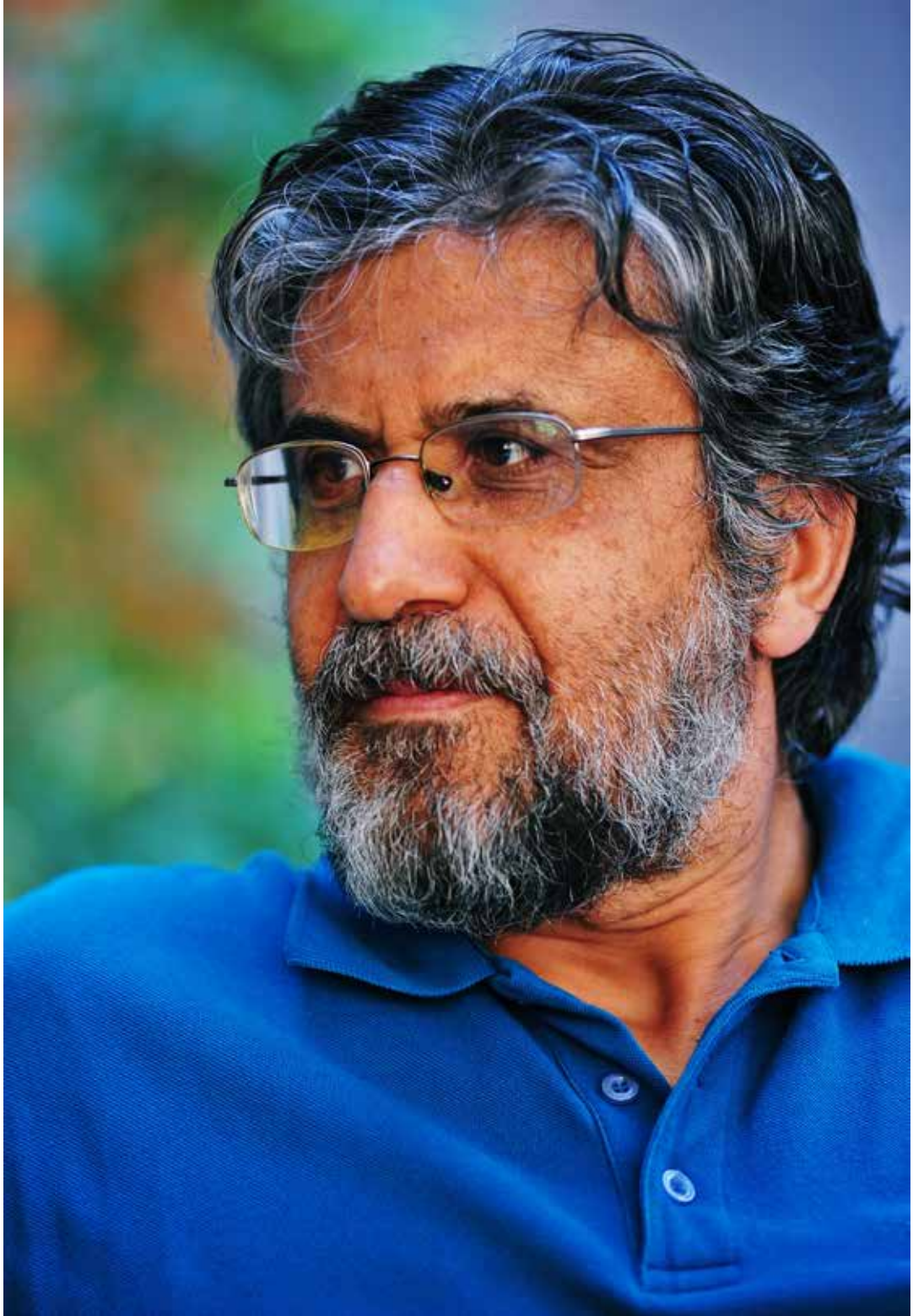

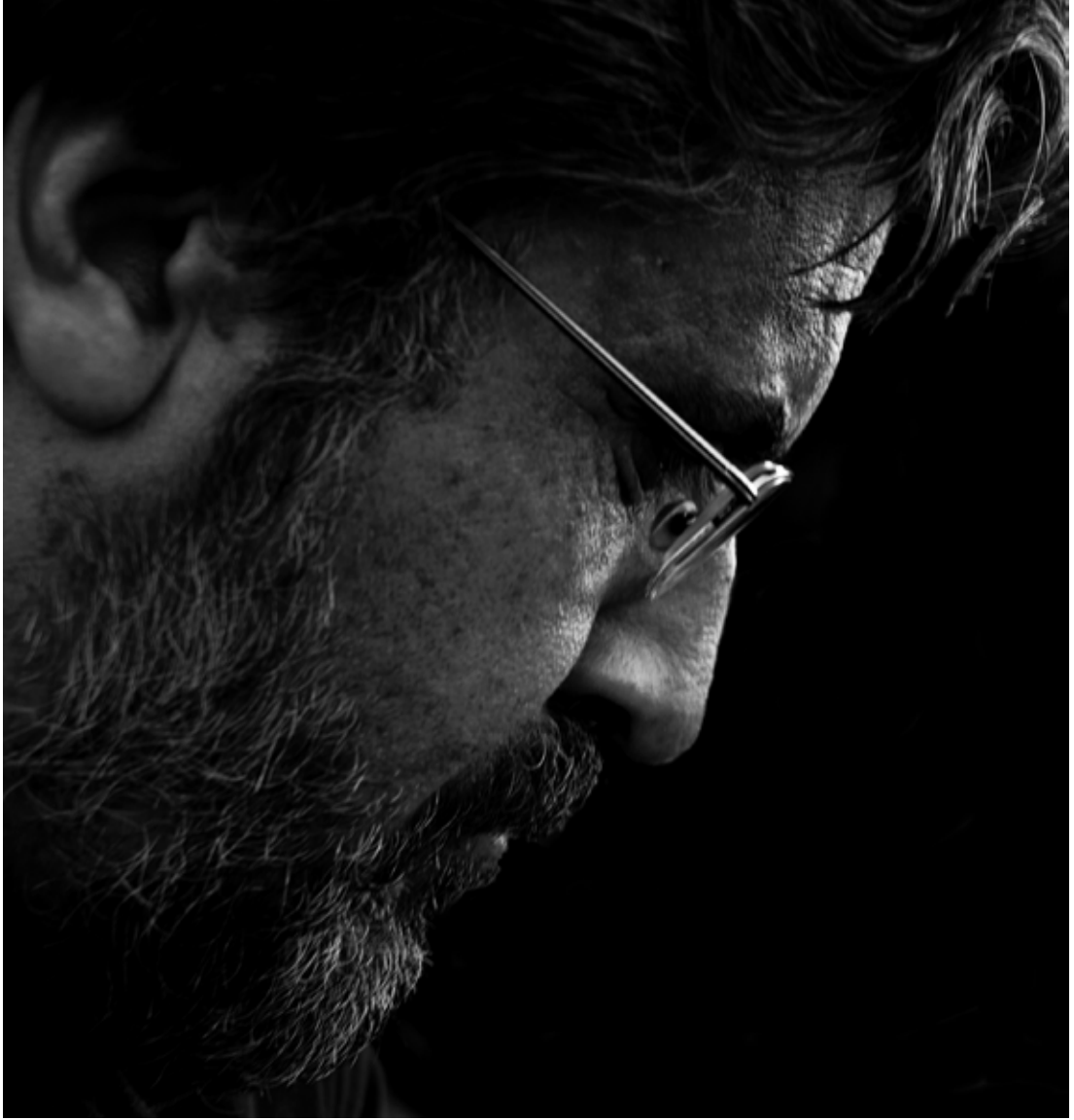

Gençlerden
AKİF EMRE'YE
ARMAĞAN

“Ondan kısa sürede ses getiren fakat uzun
vadede fikriyatımıza katkı sağlamayacak
hadiselerin peşine takılmamayı öğrendik”

Gençlerden
AKİF EMRE'YE ARMAĞAN

GENÇLERDEN AKİF EMRE'YE ARMAĞAN

Editör : İzzet Gülaçar
Tasarım : Seyfullah Bayram

İçindekiler

Takdim	vii
Akif Emre'den Kalan İzler, <i>Aysel Demir</i>	8
Akif Emre ile Mekânı Anlamak, <i>Beste Uğurlu</i>	10
Bir Ömrü Cephedeymiş Gibi Geçirenler, İz Bırakırlar, <i>Ayşenur Cemiloğlu</i>	13
“Onu bir çiftin gözlerindeki hüzünde tanıdım...”, <i>Betül Karaova</i>	16
Aynı kitap, farklı zamanlar, bambaşka hisler..., <i>Esmâ Işık</i>	20
Merhum Akif Emre, <i>Emine Çatal</i>	22
Bir Modern Çağ Gezginini Akif Emre, <i>Elif Ateş</i>	24
Umudumuzu Diri Tutan İz'ler, <i>Hacer Elitaş</i>	26
Artık Tüm Namazlar Tekrar Kılınmalı, <i>Hamza Özcan</i>	30
Gidişinden Çok Hep Bir Gelişi Olan Âkif Emre'nin, <i>Fatma Ballı</i>	32
Akif Emre: Bir Ümmetin Hafızası, <i>Muhammed Ali Aktaş</i>	34
“Geleceğe Umutla Bakmak İçin Derin Bir Gerekçemiz Var”, <i>Şeyda Demir</i>	35
Akif Emre: O Ümmettir, <i>Saniye Kırmızıgül</i>	37
Erguvanname ile Şehir ve Mekânı Okumak, <i>Tuba Melikoglu</i>	39
Akif Emre'nin Sorularına Hakiki Cevaplar Aramak, <i>Tuba Tavus</i>	42
Bendeki Akif Emre, <i>Vedat Koçlardan</i>	44
Aziz Dost, <i>Kadir Pekar</i>	47
Do you know who is Akif Emre?, <i>Yusuf Gümüş, Yakup Deniz</i>	47
Geştîyar, <i>Abdusselam Özdemir</i>	48
..سپس از یک کنفرانس: غم، این قدر هم امید... <i>Emrah Baş</i>	50
سيكون هناك دائما كل من العفونة والأمل	51

Takdim

Ehl-i namus deveyi, hamutuyla yuta dursun,
Akif geçti dünyadan, “bir bardak çay fazla” deyu

1438

اهل ناموس دوه يى خموطيله يوته طورسن
عاكف كجدي دنياډان ”بر باردق چاي فضله“ ديو

۱۴۳۸

Halit Özkan

Uzun uzadıya bir takdim veya giriş metni yazma niyetinde değilim. Çünkü bu sayfalardaki satırların gerçek ve hakiki sahipleri Âkif Emre'nin fikirlerini, duruşunu, hayata bakışını bir gösterge olarak gören gençlerdir. Bugünün ihyası, yarının inşası bu satırların sahipleri olan gençler vesilesi olacaktır. O yüzden sadece bu çalışmanın serencamını anlatmaktan başka bir söz söylemeyeceğim.

Elinizdeki bu mütevazı çalışma 26 Mayıs 2021 tarihinde Akif Emre'nin vefat yıldönümü vesilesi ile Muş'taki bir grup liseli ve üniversiteli genç arkadaşın online platformda “Gençler Akif Abilerini Anlatıyor” başlıklı programın ve muhtelif zamanlarda farklı okuma gruplarında gerçekleştirdiğimiz kitap kritiklerinin yazıya aktarılmış halidir.

Gençlerle Âkif Abilerini konuşmaya karar verdiğimizde kıvamında ve kararında bir duygusallıktan öteye geçmemeyi öncelikli bir ölçüt olarak belirlemiştik. Temel amacımız onu anlamak, fikirleri ve eserlerini bir muhasebeye vesile kılmak, yazdıklarının anlaşılmasını sağlamaya yönelik bir gayret içerisinde olmaktı. Eksikliklerimize rağmen bunu belli oranda başardığımızı düşünüyoruz. O yüzden gençlerin gayreti ve sağduyusu takdire layıktır.

Çalışmayı Âkif Emre'in kuşatıcılığının ve ümmetçiliğinin bir göstergesi olarak çok dilli bir şekilde tasarladık ve buna uygun yazıların yazılması için özel bir gayret ve çaba gösterdik. Öğrencilerimiz Türkçe, Kürtçe, İngilizce yazılar, Emrah Baş hocamız da Farsça bir yazı ile katkıda bulundular. Âkif Emre'nin vefatından beş gün önce

kaleme aldığı ve bir vasiyet olarak özel bir önem atfettiğimiz “Çürüme de umut da hep olacak” yazısı da Fatih Sarı hocamız tarafından Arapça’ya tercüme edildi. Yazı süreçlerinde emeği geçen tüm arkadaşlara teşekkür ederim.

03 Nisan 2013 tarihinde “Arap Baharı ve İslamcılık” konulu bir konferans için Muş Alparslan Üniversitesinin konuğu olan Âkif Emre, programa dair izlenimlerini 06 Nisan 2013 tarihinde “Muş’ta cevap bekleyen sorular” başlıklı yazısıyla kaleme almıştı. Yazı kendisine yöneltilen soruların derlenip okuyucuların dikkatlerine sunulduğu bir yazı. Yazının bir pasajında “Muş’ta üniversite öğrencisinin dünyaya dair kaygılarının, sorularının, hesap soruş şeklinin, hatta meydan okuyuşunun zihinsel arka planını anlamak açısından paylaşmanın faydalı olacağını düşünüyorum. Okuyucumu onlarca soru arenasının içinden ortak sorularla baş başa bırakıyorum” diyerek kendisine yöneltilen soruları paylaşmasının anlam ve gayesini dile getirmişti.

Muş’ta Âkif Emre okuyan, mevcut şartları içerisinde onu anlamaya çalışan okuyucular olarak bu soru/n/lara ve karşılaştığımız yeni soru/n/lara yeryüzünde durduğumuz

yerin farkındalığı ile Müslümanca duyuş ve düşünüşün imkânları içerisinde cevap arayışı elbette devam edecektir. Kısaca bu metinler “Muş'ta cevap bekleyen sorular” a bir cevap verme denemesi olarak da görülebilir.

Gençlerin çalışmalarına katılım ve katkı sağlayan isimlere teşekkür etmek istiyorum. Âkif Abimizin kıymetli eşi Dürdane Emre'ye hem programa katılımı hem de programdan sonra bizlere gönderdiği Âkif Emre kitapları için çok teşekkür ederim. Akif Emre dostları Dursun Çiçek, Erdal Bayraktar, Osman Arı, M. Ali Büyükkara, Hamit Kardaş beyefendilere kalbî teşekkürlerimi sunuyorum. Bu çalışmanın ortaya çıkmasındaki özel teşvik ve desteği için Hamit Kardaş, yazıların dizgi ve tasarımı konusunda gösterdiği fedakârlık için Seyfullah Bayram beyefendilere teşekkür ederim. Gerek o zaman programın bilfiil gerçekleşmesini gerekse sunumlarını, kitap kritiklerini metin haline getirerek elimizdeki bu çalışmanın vücuda gelmesini sağlayan lise ve üniversite öğrencisi arkadaşlara teşekkür ederim. Ve tabi nitelikli ve ne aradığını

bilen, sordukları sorular, katkıları ile ufkumuzu açan bir dinleyici ve katılımcı kitlesi olmasaydı elbette söylenenler, yazılanlar anlamını ve hak ettiği değeri bulmayacaktı.

Sözlerimi Âkif Emre'nin rahmetli Bahattin Yıldız için dile getirdiği ifadelerini Akif Emre'ye atfederek bitirmek istiyorum: "Ölenlerin ardından güzelleme yapmakla bir örneklığı hayata, geleceğe taşımak farklı şeyler. Bize masallar değil yaşayan örnekler lazım; geleceğe taşıyalım ki yaşayan dava adamları çoğalsın."

Dua ile.

İzzet Gülaçar, Muş.

Türkiye Buluşmaları

Arap Baharı ve İSLAMcılık

AKİF EMRE
Gazeteci - Yazar

MUŞ ALPARSLAN
UNİVERSİTESİ

03 Nisan 2013 - Saat: 19:30
İlahiyat Fakültesi
Konferans Salonu

Akif Emre'den Kalan İzler

Aysel Demir

Ağrı

Her şeyden önce Akif Emre'yi ne kadar tanıyoruz? Ya da tanıyor muyuz? Böyle bir çabamız oldu mu? Ben kendi adıma mutluyum bardağın boş-dolu tarafından bakmayı bırakıp o bardağı kendimce doldurma çabasına giriştim.

Gönlü ile yaşamaya ve bakmaya çalışan birisini elbet yine kendisinden hareket ederek ifade edebiliriz. Akif Emre de öyle olacak bizim için. Akif Emre'yi ilk "İzler"le tanımam sonraki eserlerine "acaba burada nasıl bir iz kalacak?" düşüncesiyle yaklaşmama neden oldu. Tabi bazılarımız daha şanslıydı. Onların zihinlerindeki Akif Emre müessir bir şekilde yer alıyordu, bizde ise taşın delinmesi için daha çok suyun akması gerekiyordu. Neyse ömrümüzün istikametini geç kalınmış hüznlerle doldurmak yerine geri kalan yolumuzu bilinmeyenlere kanat çırpma için uğraşalım. Bu arada yolda Dursun Çiçek'in dağlarına rastlarsanız malum kanat çırpıyorsunuz üzerinden uçuverin yoksa takılırsınız çıkamazsınız maazallah.

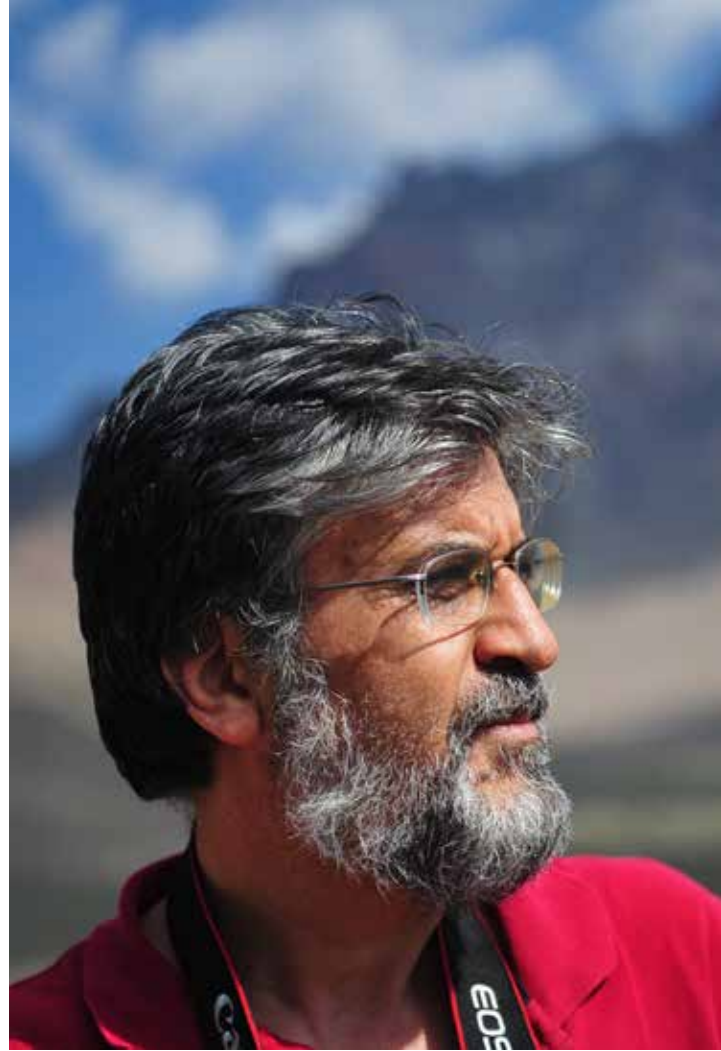
Akif Emre "İzler"i yol güzergâhında soluklanma denemeleri olarak ifade ediyor. Yani her yorulduğumuzda içtiğimiz bir yudum su gibi, öylesine bir anı değil, soluksuz kaldığımızda ihtiyaç duyduğumuz o derin nefes var ya işte tam olarak o. Baktığımızda "ya bu kitapta normal anı/deneme tarzı bir eser" demekle başlayıp sonrasında bu derin duyguları hissettirdiği için önyargı pişmanlığının soğuk rüzgarlarını sert bir şekilde çarpıyor yüzümüze. Bizler de bu soğuk rüzgarlarla serinleyip daha da derinlere inmeye başlıyoruz. Başta olumsuz gibi görünen her şey bizi daha sonrasında keşfedilmemiş yeniliklerle karşılaştırıyor. Öyle ki Akif Emre'yi önyargıyla okumaya başlamamız menfi bir durum olmaktan çıkıp müspetliğin yol haritasını çizmeye başlıyor.

Akif Emre bıraktığımız izlerin peşinden giderek gördüklerini, bildiklerini kalemin yarenliği ile kâğıda dökmüş aslında. Biz onun yazdıklarıyla kendimizi de yeniden okuma şansı yakalıyoruz, o defterin arkasındaki rota da yer aldığımızı fark ettiğimiz

an yazdıklarının da idrakine varabiliriz. Parça parça olarak görünenin ardındaki bütünlüğü yakalayabiliriz o vakit. Çünkü her ne kadar gidilen yer farklı ise de yaşayan bizlerden bir nevi bizleriz aslında.

Akif Emre'nin sadece yazar olmayışı eserlerini farklı kimliklere bürünerek okumamıza fırsat veriyor. Her iki sayfada bir okuma kimliğimiz yeni bir boyuta geçiyor ve bizler de kendimizde olan potansiyelleri ortaya çıkarma şansını yakalıyoruz. Bildiğimiz ya da bildiğimizi sandığımız birçok ismi Akif Emre'nin üslubuyla okuma şerefini de saymazsak olmaz. Necip Fazıl, Aliya, Ali Biraderoğlu, Ayşe Şasa daha niceleri...

Kısaca Akif Emre; düşüncelerimizi, fikirlerimizi, duygularımızı serinleteceğimiz bir nahif üslup ummanı. Sadece ayaklarımızı daldırıp üstünkörü kaçamak yapamayız. Tüm benliğimizle bir derine dalmak o nefessizliği yaşayıp kıymetini tasdiklememiz gerekiyor. Bu da bizim ona karşı olan vefa borcumuz...

Akif Emre ile Mekânı Anlamak

Beste Uğurlu

Patnos

Akif; sebat eden, bir işi sonuna kadar, kararlılıkla sürdüren kişidir. Dünya işlerine sırt çeviren, ahiret için çalışan kişiler için kullanılır. Istilâhî anlamda ise derdi davası vizyonu İslam, Müslüman, hak, hakkaniyet olan ve bütün bir ömrünü bu dava uğruna ilimle meşgul eden kıymeti Akif Emre'nin kendisiyle müsemma olmuş isimdir. Kıymetli hocayı tanımaya niyet etmişken evvela isminden başlamak istedim ve başlangıçta ismi ile yaşantısı arasındaki tutarlı bağ beni çok etkiledi evet o tamda başladığı işi sonuna kadar kararlılıkla yürüten bir isim.

“Her medeniyet kendi değer sistemine göre insan, evren, yaratılışa yüklediği anlamlar çerçevesinde şehirler kurar, binalar inşa eder. Bu mimari eserler doğal olarak insan hayatına müdahale eder, davranışlarını şekillendirir ve nihayet insanın çevre telakkisini yansıtır, bir bakıma da biçimlendirir.” Bu söz bize medeniyet bilinci bağlamında bir mekân şuuru kazandırır. Günümüzde artık mekânın da sanallaşmasıyla birlikte, mekânın ruhu, izi, dokusu mekâna yansıyan birikim ve zihniyetin önemi gölgelenmiş, ört bas edilmiştir. Mekânın değeriyle hemhal olamayan gençlik ne üretebilir ne anlayabilir ne de aktarabilir. Ancak geçmişe güzellmeler yapıp atalarıyla bıraktıklarıyla övünür. Bu noktada Akif hocanın “Değerlerimizin içini boşaltarak bir tür ikon haline getirip bugüne ne söylediği konusunu gündeme getirmeden, kritik etmeden “ne büyük insandı” falan demek ne geleneğimize uyuyor ne de bize bir katkı sağlıyor” sözleri hatırlanmalı, dikkate alınmalıdır. Buradaki gelenek vurgusu; gelenekçilik değil ama geleneği kabul eden ve verilerinden beslenerek somut, pratik bir şeyler ortaya koyma vurgusudur. Tıpkı mekân düşüncesi üzerinden İslam tasavvurunun somut ve tamamen pratiğe dayalı oluşu gibi.

İran, Kudüs, Endülüs, Rumeli, Ortadoğu başta olmak üzere İslam ümmetinin geçmiş ve günümüz coğrafyasını tanıyamayan, kültürel kodlarından alıkonulan bir

toplumun bırakın geleceği âna dahi söyleyecek sözü olabilir mi? Bizi biz yapan değerleri halı altına süpürüp ekranlara kilitlenmemize sebep olan, ailemize, değerlerimize, inancımıza, kendimize yabancılaştıran tek unsur elbette mekân düşüncesindeki kopukluk değil ama hocanın “önce mekân kaybedildi, sonrası çorap söküşü gibi geldi” vurgusu bu kaybın ne kadar önemli olduğunu gösteriyor.

Onun mekân kaygısını okuduktan sonra mekân, mimarı, estetik idrakini ön plana alarak çevreme dikkatle bakmamla beraber çarpık yerleşim, inşa edilen yapılardaki “ben merkezci düşünce” ve modern mimarının ruhsuzluğunun hakimiyeti evin içinde otururken dahi beni rahatsız etti. Evet rahatsızlık! Ancak onun yanlış olduğu idrak edildikten sonra zuhur eden bir rahatsızlık. Bu idrake sahip olmamak, daha doğrusu sahip çıkmamak bizi mekânın öznesi olmaktan çıkarıp nesnesi olmaya mahkum eder. Şu an içinde bulunduğumuz mekanların çoğunda İslam’ın değil modernitenin hakim oluşumumuzun

yönünü ve samimiyetini yansıtır. Yol kenarındaki bir taşı dahi anlamlandırıp kıymet biçen, değer atfeden Akif Emre’nin dikkat ve rikkatini örnek almak bizi yeniden fit-rata sevk eder. Bize yeniden ayağa kalkma şuuru kazandırır. Bu şuuru hocanın seyyah oluşu, diyar diyar gezip fotoğraflar çekmesi üzerinden bir bütün olarak ele alacak olursak bu ayağa kalkma noktasında uyacağımız, uygulayacağımız kılavuzu da görebiliriz. Akif Emre’nin bu coğrafi şuuru ile beraber coğrafi bir sınırının olmayışı,

peşinde olduğu izin mahiyetinin de bir göstergesiydi. Evet o bir iz peşindeydi; yaşamış, tecrübe edilmiş, efendimizin (sav) uygulamasından tarihe akmış, çeşitli medeniyetler-milletler bağlamında somutlaşmış müşahhas İslam Medeniyetinin izlerinin peşindeydi. Bunu tarihi mekânlar ve sanatsal değerler üzerinden tevil etmek derdindeydi. Mekândaki tecelli ve tezahür kişinin Kemal'e erme eşığıyla birlikte farklılaşabilen iki kavramdır Akif Emre'yi belki de bu kadar özgün kılan yegane özelliği. Bu eşikten kaynaklanacak farklılıkları kendi çizgisine uysun veya uymasın katı bir tutum, sert bir üslup, küçümseyici bir bakış açısıyla değerlendirmeyip her zaman ilkesel, ortak noktada birleşme çabasındaydı. Bu duruş günümüzde herkesin sahip olması gereken bir duruştur; "Herkesin doğrularını olumlayan, onaylayan bir tür tavırsızlığa dönüşen herkesle iyi geçinen tutumla; kendi tercihlerini tutarlılıkla savunup hayata geçirirken temel çizginin dahilindeki farklılıklarla iletişime geçebilme geniş gönüllülük hali söz konusuydu."

Satırlarıma son verirken şahsi bir sitemde bulunmak istiyorum. Akif Emre'nin hayatı boyunca ümmetin, toplumun derdiyle bu kadar dertlenip meselelerle sadece dertlenmekle kalmayıp çözümler üretmesi, çalışmalar yapması, eserler kaleme alması üstelik bunu bu kadar samimi bir niyetle sürdürmesine rağmen muhatapların ve diğer kimselerin ona bu kadar sağır kesilmesidir. Bu durum vicdanen ve mantıken kabul edilebilir bir şey değil. Evet güce, konjonktüre, popüler olana asla prim vermedi. Ancak güç ve konjonktür ve dahi sıradan vatandaş dahi hakkı dile getiren, haktan yana duruş sergileyen bu kıymetli ismin hakkını neden teslim etmedi? Bundan yana için için üzülürken hocanın yine yıllarda geçse demincek söylenmiş gibi tesir eden şu sözlerine gider aklım; "Ölüp de ölmeyi" yani gerçek anlamda dirilişin mesajını taşıyan şehitler, somut anlamda da bir ulusun dirilişinin işaret taşları olarak duruyor. Ölürken uhrevi dirilişin muştusunu taşıyanlar ölümleriyle de hayata dair bir şeyler fısıldıyor, sessiz, vakur..."

Rahmetler olsun.

Bir Ömrü Cephedeymiş Gibi Geçirenler, İz Bırakırlar

Ayşenur Cemiloğlu

Muş

Yazar, bir gazetede yazan ama bir münevver olan Akif Emre, müstakim bir hayatın portresini çizmekte bize. Yaşadıklarıyla yazan, yazdıklarına inancıyla, gönlü ile bakan bir örneklik sunuyor. Yazılarına baktığımızda Akif Emre'nin genellikle Müslümanı, mazlum coğrafyaları tanıtmaya, insanın acısını duyurmaya çalıştığını görürüz. Tüm insanlığın acısını yüreğinde hissededen bir fikir adamı olarak.

Akif Emre yazar olmasının yanında aynı zamanda bir seyyahı. Gezip gördüğü yeri bir turist edasıyla değil, bir kâşif, bir alim seyyahın kendine dair bakış açısıyla bu coğrafyaları okumaya, onların ruhunu anlamaya çalıştığını görüyoruz. Akif Emre hep bir sorgulama içerisindedir. O bugün buhranı yaşadığımız dinin bizim için ne anlam ifade ettiğini sorar. Yitirdiklerimizin bizi neye sürüklediğini, kime dönüştürdüğünü sorgular. Bir zamanlar sahip olduğu ilimle, fenle dünyaya yön veren bir medeniyetin, ne oldu da bugün söyleyecek bir sözü kalmadı? İşte zikredeceğim bu eserde de Akif Emre başta “İslamcılık” sorunu olmak üzere genel olarak siyasi problemleri, sosyolojik incelemelere tabi tutarak Müslümanların çözülme sebeplerini izah etmeye çalışır.

“Müstağrip Aydınlar Yüzyılı: Gölgele Kelimeler, Ödünç Alınmış Hayaller.” Akif Emre bu eserinde farkındalığın verdiği bir rahatsızlıkla sorunlu gerçekleri eleştiriyor. Muhalif ve yıkıcı bir eleştiri değil bu, eksik olanı söyleyen ve düzeltmeye teşvik eden bir eleştiricilik. Onun tabiriyle “Her şeyi olumsuzlayan, müzmin şikayetçi tavrından çok tez ve söz sahibi olma iddiasını sürdürme cesaretini gösterme.”

Akif Emre'nin vefatından önce yazdığı son kitabı olan bu eser, köşe yazılarından oluşmakta ve yedi bölüme ayrılmaktadır. Kitaba başladığınızda giriş takdimin hemen altındaki dipnotta şöyle yazılmaktadır: “Rahmetli Akif Emre'nin bilgisayarda kalan ve vefatından sonra bulunan yazısı burada bitiyor.” Bu dipnot bize bir nevi bu kitabın Akif Emre'nin mirası ve vasiyeti olduğunu gösteriyor. Sadece bu kitap değil onun

düşünce dünyasını yansıtan tüm yazıları böyle aslında. Ona gösterilecek en büyük vefa da eserlerini okuyup üzerinde kafa yormak olacaktır.

Kitabın içeriğine değinecek olursam çok ana ilkelerden bahsedilse de genel olarak bu ilkeler iki husus çerçevesinde değerlendiriliyor. Bunlardan ilki İslamcılık, İslamcılığın sorunları ve siyasal İslam'a nasıl dönüştüğünü ifade eder. Aynı zamanda bu süreçte Müslüman'ın temsiliyet misyonunu/kimliğini ödünç alınmış kavramlarla ötekinin tanımına teslim ettiğini eleştiriyor Akif Emre. Diğer bir husus ise kitabın da başlığı olan müstağrip aydınların sebep oldukları yozlaşmaya bağlı olarak, nasıl sefih bir hal aldıklarını ifade ediyor. Akif Emre İslamcılığın, bir zamanlar medeniyetin yeniden inşası için iddia sahibi olduğunu ifade eder: “Bu topraklarda var olan hiçbir şeyin İslam olmadan izah edilmediği bir medeniyete aidiyetin hatırlatılması, bir gecede medeniyet değiştirmeye zorlanmış, kaynaklarıyla irtibatı koparılmış birikimin, yeniden inşa çabası söz konusuydu.” Fakat “İslamcı”-yım diyenlerin zamanla iddiasından uzaklaştığını ve bu topraklarda her dönem başkalaşım geçirdiğini ama bu değişimleri yanlış okuyup anlamadığımızı ifade eder Akif Emre. Gücün ayartıcılığına kanıp, bir zamanlar muhalif olduklarına, meydan okuduklarına bugün de onlara benzediklerini söyler: “Bir medeniyetin mirasçısı olmaktan çok bakiyesi gibi davrandıklarından, aidiyet duygusunun beslediği kimliklerini yine ötekiler kanalıyla tanımlayabiliyorlar. Adeta öteki tarafından keşfedilmeyi beklemektedir.”

Akif Emre'nin bu düşüncelerine şahitlik ederken, şairin şu dizeleri geldi aklıma:

“Kim derdi ki aynaya baktığında,
Kendini tanımayacaksın asla bir daha
Sesin aynı olsa da
Sahte olgularla kaybolmuştur benliğin.”

Peki kendi kendini sömürgeleştiren bir medeniyetin, kültürel kodlardan alıkonulan bir toplumun geleceğe söyleyecek sözü var mıdır? Bu soruya Akif Emre gerçekleri gözardı etmeden ümitvar bir şekilde cevap verir. Bugün varlığımızı kendi dünya tasavvurumuzla, yani sahip olduğumuz dinle anlamlandırdığımız takdirde cevabını buluruz.

Diğer bir hususa gelecek olursak Akif Emre'nin Müstağrip Aydınlar diye nitelendirdiği batı hayranı, güç ve statüko meraklısı olan Türk aydınlarını kasteder. Kendi medeniyetine yabancılaşmaya başlayan, Batı'ya ait kavramlarının gölgesinde kendini tanımlamaya çalışan aydınlar(!)

Hülasa kitap ve tüm eserleri gibi bize şunu söyler aslında. Asıl mesele kendi ilkelerimizle bugünü anlama, anlamlandırma ve geleceği inşa etmektir. Yani Müslümanlığımız, yarının nasılıni belirleyecektir büyük ölçüde. Akif Emre'nin sorduğu gibi “Yarının inşası için bugünün dünyasından neleri kaybetmeyi göze alıyoruz, yarının daha umut verici olabilmesi için bugün neleri terk etmek gerektiğini düşünüyoruz?”

Ona göre siyasi kaygılar, bölgesel kuşatmalar, ekonomik sarsıntıyla oluşan tehlikeler, ahlaki önceliklerimizi, toplum nazarındaki Müslüman ve Müslümanlığa atfedilen değerleri örselemeye başlamışsa neleri terk etmemiz gerektiği cevabı kendiliğinden ortaya çıkar. Akif Emre “Kaybedebilmek erdemdir” der bu yüzden. Belki de bu sözü sorunun cevabında kerteriz noktası olarak almalıyız. Hiçbir başarının, çıkarın, popüler kültürün/desteğin, maddi hazların “kimliğimizin” başkalaştırmasına izin vermediğimiz bazı şeyleri kaybetmeyi göze aldığımız takdirde yarını inşa edebiliriz.

Akif Emre'nin fikirlerini bizim için bu denli önemli olması yazdıklarının doğruluğunu, yaşadıklarının gerçekliğinde görmemizdir muhtemelen. İhsan Fazlıoğlu onun için “Sûretini suratına yansıtan ve suratına düşen sûretinin gölgesini bir ömür boyu takip eden, bu nedenle de sûretini sîrete dönüştüren, sonraki nesillerin de belirli yönlerden örnek olabileceği bir misal, yürüyebileceği bir örnek yol haline getiren bir kişidir” demişti bir yazısında.

Bir ömrü hep cephedeymiş gibi geçirenler arkalarında iz bırakırlar. Allah onlardan razı olsun.

“Onu bir çiftin gözlerindeki hüzünde tanıdım...”

Betül Karaova

Altıeylül/ Balıkesir

Hayat arkadaşından okuruna, en yakın dostundan yayıncısına, öğrencisinden dava arkadaşına kadar kim dersiniz var burada. Merhum Akif Emre kendi çevresinde aynı anda böyle çeşitli bir topluluğu görmüş müydü acaba? Doğrusu şu anda bana söyleyecek pek bir şey kaldı mı bilmiyorum. Arkadaşlar öyle güzel ve özenli çalışıp gelmişler ki şu sunumlardan sonra neler katabilirim kestiremedim. Sunum ve içerik üzere çalışmadım bu yüzden bu gece sizlere akademik disiplinden uzak bir konuşmam olacak. Madem bu program her türlü hiyerarşi ve protokolden uzak sadece gençlerin Akif abilerini konuşması, zihin dünyalarındaki Akif Emre'yi aktarması gibi halis bir niyet üzere organize edildi, öyleyse bende kaygı ve hata korkusundan uzaklaşarak tamamen gönlümden geçenleri aktaracağım.

Benim onunla tanışmam birçoğunuz gibi uzun yıllara dayanmıyor. Çok kaliteli yazılarından biri ile de tanımadım. Bir kitabı ile bulmadım, Yeni Şafak' da hiç görüşmedim. Ben onu yaklaşık dört yıl evvel bir çiftin gözlerindeki hüzünde tanıdım. Kendileri şu anda aramızdalar ve programı koordine edenler onlar. Evet, dört nüfuslu evlerinin beşinci kişisi haline gelmiş, oğullarına ismi verilmiş bu adam dikkatimi çekti. 'Kim?' dedim. Kim ki hiç olmadığı halde hep var? Neden sürekli geçen adı ilk geçişlerde söze başlarken sesleri düşürüp gözleri buğulandırıyor? Neden fikri veya zikri sohbeta ucundan kıyısından dokunuyor? Onun gidişi nasıl oluyor da aynı dönem ağır bir trafik kazası geçiren öz erkek kardeşin acısıyla denk tutuluyor? İnanın biraz zorlasam bu kaybın kazadan daha ağır bastığı cevabını alabilirdim. Vardı böyle bir ihtimal. Evet, bu adam her kimse, bu evin yaşamaya devam eden, kazanılmış çok ağır bir kaybıydı.

Somut anlamda Akif Emre ile ilk tanışmamız okuma grubuna düzenli düzensiz gelen maillerde gündeme ilişkin yazılmış yazılarıyla oldu. Başlarda dört beş yazıdan

sadece birini başlığa göre seçip okuyordum. Zamanla şu durum dikkatimi çekti: Ele aldığı konu her neyse buna göre yazı, soru/n/ları doyurucu şekilde cevaplandırıyor; meseleye karşı güçlü, akıllıca ve doğru bir duruş sergiliyor, ayrıca açıklama da getiriyor yani pek boşluk bırakmayı tercih etmiyor Akif Emre. Tuhaflık şurada ki, gündemle ilişkilendirilip gönderilen mailde mevzu bugüne, yazı ise geçmişe ait ve bunu yazan kişi hayatta değil. Biraz daha açmam gerekirse, x bir gündem/konu/problem var diyelim, bununla ilgili ufuk açıcı olsun diye eski bir Akif Emre yazısı gönderilmiş. Yazı hakikaten çözüm sunan iş gören bir fikir aktarımı. Fakat yazarı vefat edeli çok olmuş... Hayretle inceledim. Genel içerikte yazılar bu formdaydı. Kani olunca düşündüm ister istemez, bu nasıl mümkün olabilirdi? Ve bence tek bir cevabı var: Doğru bilgi ve düşünce sistemi ile donatıldıktan sonra, yeterince anlamlandırılmış düzen ve dinamiklerin doğal bir getirisi olan FERASET. Tam bir feraset ve kuvvetli duruş. Bu adam daha doğrusu bu zihin yapısı İslam dünyasında aranan kan... Onun kalemini “iki kelime ile özetle” dersiniz sadece şunu söyledim ve bu yeterli olurdu, ‘Nokta Atışı’. Okuduğum yazıları hedefine nokta atışı isabet ediyor, mukayesesini başarılı şekilde oluşturup zihinlerde bir kapı açıyor. Bence bu ferasettir. Doğrusu kendimde amaçladığımı Akif Emre’de gördüm. Şöyle ki, Uluslararası İlişkiler benim alanım. Ve bu akademik tercihten ziyade fitraten meyyal olduğum bir alandır. İnançım ve bunun getirileri üzere bir hayat yaşamaya çalıştığım için –bu ikisi arasındaki devasa uyumu fark etmemiş olacaklar ki- hep şöyle bir soru alıyorum: “Neden Uluslararası İlişkiler? Ne alakası var?” Kısaca şunu ifade ediyorum: İçinde bulunduğum dünyayı anlamlandırmak. Olması gereken neden olmalı ve olmaması istenen nasıl olmamalı? Allah ve Rasulünün amaçladığı ve bizden istediğini, mevcut sisteme entegre etmek yerine mevcut, nasıl istenen hale getirilmeli? Peki şu anda bu çark nasıl dönüyor, bu sistem nasıl işliyor, neler oluyor ve nasıl oluyor? Anlamlandırma çabası bu iştahın altında yatan en büyük cevaptır. İşte bir zihinde amaçlanan hedefin, onun dünyası olarak karşında durmasına hayret ettim. Ayrıca bu gayet motive edici oldu. Mümkünmüş. Görülüyor ki Akif Emre bir gazeteciden daha fazlası aynı zamanda sağlam bir uluslararası ilişkilerci. Daha çocukken defterinin arkasındaki dünya haritası üzerinde planlar yapıp hayaller kurması ve yetişkin hayatında ortaya koyduğu işler de bunun en büyük ispatıdır. O, anlaşılması gereken olguları çoktan anlamış sanırım. Biraz daha açıklayıcı olayım isterseniz.

Türkiye’nin son yıllarda ekonomi ve refah seviyesindeki atılımlarına ve artışına hepimiz vakıfız. Bunun beraberinde bazı yıkımları getirdiğini de görmekteyiz. Mesela toplumu hızlı bir kanser gibi saran sekülerleşme... Emre, ‘Sistem Avansını Geri İstiyor’ isimli yazısında iki paragrafla durumu çok güzel özetlemiş:

“Küresel Kapitalizmin doğasını, işleyişini, yaşanan dönüşüm ve etkisinin ekonomi ile sınırlı olmayıp kültürel, siyasal bütün bir model olduğunu görmezden gelenler bugün yaşanmakta olanları açıklamakta çaresiz kalabilirler.

(....)

Sistemin sunduğu imkânların bedeline hazır olmayanlar aynı sistemin bir tür cezalandırma için de devreye gireceğini göremeyeceklerdi.”

Piyasa ekonomisinin kapitalist ilişki biçiminin siyasetten toplumsala tüm alanları kuşattığı, seküler hale gelen yapıların kapısına ‘Maşaallah’ yazılı muska asmanın yapının mahiyetini değiştirmeyeceğinden bahsediyor. En basitinden bu tarz bir düşünce yapısı sizi hamasetten korur. Bizim bu programın afişinde kullandığımız güzel bir alıntı var çok beğeniyorum bu cümleyi: “Ondan kısa sürede ses getiren fakat uzun vadede fikriyatımıza hiçbir katkı sağlamayacak hadiselerin peşine takılmamayı öğrendik...” İşleyişi ve sistemi doğru anlarsanız kısacık kulluk yolculuğunuzun sebepler dairesinin irade kısmında direksiyon sizde olur.

G20 zirvesinin Antalya’da yapıldığı dönem ev sahipliği nerdeyse herkes için bir övünç kaynağıydı ve zirve bu yönde servis ediliyordu. Akif Emre ise zirveye dair yazdığı yazısında buradaki gelişmekten kastın tamamen maddi zenginlik olduğunu önemle vurgularken, zirvenin yapıldığı yerde meydana çıkan protestocuların, bir sistem eleştirisinden, zenginliğin arkasında yatan değerler sistemini sorgulamaktan uzak, yaptıklarının adeta ‘kapitalizme zeytin dalı uzatmak’ olduğu gerçeğinden bahsediyordu. İslam’ın kusursuz iktisat sistemini anlamış olması gereken Müslüman ülkelerin, küresel kapitalizmin çarkını dönmesi için gerekli petrolün pompa bekçiliğinden başka bir şey yapmayıp, ne zenginliğin kullanımı ve dağılımı; ne de kazanımı konusunda bir irade sahibi olmaktan yoksun bu ülkelerin hangi vasıfla gelişmişlik hanesinde yer aldığını sorguluyordu.

Israrla G20’nin ev sahibi olmaktan bahsedenlere karşın Akif Emre’yi bana göre özel yapan soruları ve sorgulamalarıydı: “Küresel sisteme eklemlenmenin bir getirisi olarak son anda listeye giren Türkiye bu anlamda daha batılı olsa da zenginliğin dağılımı, adalet ve tüketim gibi temel değerler skalasında nerede yer alıyor?”

Ben iktisatçı değilim ama İslam’ı, dünyayı, sistemi, tarihi, mimariyi ve sairini çok iyi anlamamız bizi hamasi körlüklerden belki de en iyi koruyan zırh olacaktır. Kendisi “Hiç olmazsa İslami değerlerle kapitalist iktisadi ilişki biçimleri arasındaki kapanmaz çelişkinin farkına varan birileri olsun.” Derken, bu ‘birileri’ sınıfının kendi entelektüel camiasında en güçlülerinden biri olduğunu bilmiyordu belki, kim bilir...

Ben tanıyınca başta hayıflandım doğrusu. ‘Yetişememişim’ dedim... Gözünüzde canlandırın lütfen: Bugün buradaki topluluk olarak İç Anadolu’da bir kırsalda, çakıllarla dolu bir zeminde, belki Erciyes eteklerindeyiz... Bir açık havada, ayakta dimdik durmuş kır saçlı düşünür Akif Emre bize bu meselelerden bahsetse fena mı olurdu? Ne çok isterdim... Bugün aramızda olmayışı üzücü. Yaşamın baştan sona kendisi bir Taif yolculuğu iken, her şeyin bir plan ve düzen içinde işlediğine olan güven tüm hayıflanmalarımızı ortadan kaldırıyor neyse ki.

Son olarak Dürdane Hanıma bir şeyler söylemek istiyorum. İnsan insanı hüznünden yakalayıp acısından tanıyor. Size bir teselli veremem belki ama şu bir gerçek ki iman etmenin en güzel yanlarından biri de payımıza ayrılığın düştüğü hiçbir şeye ve hiç kimseye veda etmemektir. Bilirsiniz; bizde veda edilmez sadece kısa bir mola verilir. Ayrılmayız; sadece bir süre birbirimizi özleriz. Sizin de hüznünüz buğulu gözlerinizde “buradayım” diyor. Bizler 632 yılından beri özlüyoruz, özlemekteyiz... Kemal Sayar hocanın “Bir tarafımda eksik bir şeyler her sızıda varlığını duyurdu. Hayatın daimi bir daüssıla, sevmenin özlemek olduğu bilinci ruhuma otağ kurdu. Kalbimizi serinleten inancımız olmasa, karanlık bir ormanda uğultuların peşi sıra kaybolur giderdik.” Dediği yerdeyiz hepimiz. Tüm sevdiklerimizle yeniden kavuşacağımız güne kadar Allah’ın bu duyguyu sizden salih amel olarak kabul etmesini ve kalbinizi ferahlatmasını diliyorum.

“Gurbet eli bizim için yaptılar,
Çatısını pek muntazam çaktılar,
Ölüm ile ayrılığı tarttılar,
Elli dirhem fazla geldi ayrılık.”

Aynı kitap, farklı zamanlar, bambaşka hisler...

Esmâ Işık

Tatvan

Okulumuzdaki kitap tahlil grubunda Çizgisiz Defter'i okuyacağımız duyurulmuştu. Âkif Emre'nin kitabıymış. İsmi ilk duyuşum. "Kimdir?" acaba diye araştırma merakı da uyanmamıştı o dönemler. Günler geldi geçti, tahlil günümüz geldi. Okuyamadım ama bari birkaç bölümüne göz gezdireyim dedim. Balkanlar ve Endülüs kısmını okuyuverdim. Doğrusu, okuduğum kısımlar ilgimi çekmiş ve sevmiştim, dili de fena değildi. Hem, okuyanlar da çok beğendiğini birçok kez dile getirerek katkı sağlamıştı tahlilde. Sonra tahlil bitti, kitabı rafa kaldırdım ve unuttum gitti. Evde canım sıkılmasın diye, elim unuttuğum o kitaplara gidiyor. Kitaplığında hep ön taraflarda duran, ama varlığını tam anlamıyla hissetmediğim bu kitabı hatırlattı zihnim. Haydi dedim, sefer yeniden başlasın. Belki, dışarı çıkıp gezemediğim şu günlerde, içimin sokaklarında dolaşırım Çizgisiz Defter'le. Sahiden de böyle oldu.

Çizgisiz Defter: Cam kenarına oturup gökyüzünü ve tarlaları izleye izleye, rüzgârı da dinleye dinleye seyahat etmeyi sevenler için, uzun soluklu bir seyir defteri. Akif Emre'nin kaleminden çıkan bu nadide eser, (sıradan) bir gezi kitabı değil. "Yol düşüncesinden kesitler" olarak tanımlıyor kitabını. "Yol güzergâhında soluklanma denemeleri..."

Kitaba başladığımda gözümde canlanmadı çünkü arkasındaki tarihi bilmiyordum yeterince. Birkaç kitap ve bahsedeceğim belgeselden aldığım tarihi bilgilerim kitaptaki betimlemeler ile şekillendi ve gözümde canlandı. Tarihi bildikten sonra üstüne bir de bu kitabı okuyunca gönlün kuş olup oralara gitmek istiyor.

Özellikle de kitabın ilk bölümü olan Endülüs kısmını, ismini çoğu kez duyduğum ve ilk bölümünü izleyip yarıda bıraktığım ve sonradan Akif Emre'nin çektiğini öğrendiğim Elveda Endülüs; Moriskolar belgeselini de ilk bölümle beraber tahlil edip bitirdim. Belgesel ile tarihsel süreci, adım adım oluşturulan göz kamaştırıcı medeniyeti

öğrenirken, kitapta değinilenler ile de Endülüs'te oluşturulmuş olan medeniyeti her ne kadar yok etmeye çalışmışsalar da Kurtuba'da Gırnata'da var olan sanat, mimari ile beceremediklerini öğrenmiş oldu(k)m. Akif Emre havra için kullandığı “dikkatlice bakmayan gözler buranın rahatlıkla cami olduğu sanısına kapılabilirdi” sözü ile bu gerçekliği bizlere gösteriyor.

Kitabın detaylarına değinmek gerekirse: Kitap, Büyüyen Ay yayınlarından çıkmış ve Endülüs, Rumeli, Asya Afrika gibi 8 bölümden oluşuyor. Ayrıca, 262 sayfalık bu eserin içinde, yazarın kendi çektiği fotoğraflar da yer alıyor. Âkif Emre'nin edebî ve akıcı anlatımı, yalnızca gezip gördüğü yerleri süslemiyor. Âdeta bir madenci edâsıyla toprağı kazıyor da altındakilerini bulup çıkarıyor, keşfediyor, daha da kazmak, daha da araştırmak istiyorsunuz. Gittiği yerler hakkında verdiği bilgiler, sizi öyle içine çekiyor ki bazen ‘vaay be’ dedirterek gururlandırıyor, bazen ise ‘bunlar neden daha önce bize anlatılmamıştı’ dedirtip hüznlendiriyor. Benim yakındığım gibi benden sonrakilerde geç tanıdım diye yakınmasın diye buralardan Akif Emre geçti. Kitaplarını, yazılarını okuyun. Endülüs'ü, Gırnata'yı, Seville'yı, El-Hamra'yı Akif Emre'den öğrenin diyeceğim. Ayrıca, yazarın sunduğu tespitler ve sorduğu sorular büyük bir yankı uyandırıyor içinizde. Evet diyorsunuz, evet, sorunumuz tam olarak bu! Kitap (yolculuk da diyebiliriz) bittiğindeyse, size kocaman bir dert yumağı kalıyor. Âkif Emre'nin diğer kitaplarını okumak için sabırsızlanıyor. 2017 yılında vefat eden Akif Emre'nin şu sözleriyle noktalamak isterim yazımı: “Yolda olmak, sonu olmayan bilinmeze doğru çıkılan yolcuğun her adımın da harf harf, satır satır yazılması demektir. Yolculuk, önümde açılan çizgisiz bir defterdir. “

Merhum Akif Emre

Emine Çatal

Hatay

Akif Emre, daima yolda olmayı ve bu yolda da bir arayış içerisinde olmayı kendisine varoluşsal bir misyon olarak görmüştür. Yolda olmak sadece gezmek değildir. Aynı zamanda bulunduğumuz yerde bir mekâna bakarken orada hissettiğimiz duygu ruhumuzu tarihsel geçmişimizin en ücra köşelerine götürebilir. Önemli olan anlamlı bakabilmeyi bilmektir.

Peki bir şehre bir mekâna anlamlı bakabilmek nedir? Aslında şehir kavramı dinamik bir kavramdır. Her disiplin kendi alanına göre şehir kavramını tanımlarken farklı tanımlamalarda bulunur. Ayrıca bir şehre baktığımızda onu yorumlamaya çalıştığımızda o şehrin yansıttığı hakikat o hakikati gören göze göre anamlanır. Her insan o şehirde gördüğünü, hissettiğini algılar. Akif Emre'nin bir şehre bir mekâna ya da bir fotoğrafa karşı kendine özgün bir bakış açısı vardı. Bu özgün bakış açısı görünenin ötesinde bir hakikattir. Ötesinde olan şey bir medeniyetin tarihsel geçmişinin bugün bize hissettirdiği geçmişteki değerdir.

Biz bir şehir kurmak istediğimizde o toplumun geleneksel dokusunu, tarihsel geçmişini göz önünde bulundurmamız gerekir. Şehir kuran bir medeniyetin mirasçıları olarak tarihsel birikimi müzeleştirip hayattan koparmak yerine şehri kuran değerler sistemini, varlık şuurunu, mekân ilişkisini doğru anlayıp yaşadığımız hayata dair uygun çözümler üretmeliyiz. Bunun yolu da romantik şehir tasvirleri hayal etmek değil bugünün insanına bu değerleri yeniden yaşatacak şehir anlayışı geliştirmekle mümkün olur. Şehir sadece mekânsal sorunlardan ibaret değil. Mekânsal görüntünün arka planında bir insanın mekânla kurduğu varoluşsal ilişkinin değerler sisteminin pratiğe yansımış şekli vardır.

Akif Emre'nin "Bir faninin her yıl anılması varsa eğer bıraktığı mirasın hatırlanmasına muhasebe yapılmasına vesile oluyorsa anlamı olabilir..." dediği gibi o bize yazıları, eserleri, raporları, belgeselleri; üslubu ve duruşuyla ilham kaynağı olmuştur. Onu anlamak, onu okumaktır.

Biz onu tanıyarak çok şey öğrendik öğrenmeye de devam ediyoruz. Rabbim mekanını cennet eylesin. Nurlar içerisinde yatsın.

Bir Modern Çağ Gezginini Akif Emre

Elif Ateş

Muş

Ne diyor Akif Emre “önce mekan kaybedildi sonrası çorap söküşü gibi geldi.”

Mekan neydi? Neresiydi? Nasıldı? Kimler, neden, nasıl inşa etti? Günümüze kadar hangi şartlar altında ulaştı? Ulaşamadıysa neden ulaşamadı? Kimler yok etti veya yok etmek istedi? Kimler sahip çıktı? Kimlerde sahip çıkamadı? gibi birçok sorunun cevabını Akif Emre yazılarında bulmak mümkün. Çünkü ondaki mekân tasavvuru ve mekânı anlama çabası mekâna dair tüm araştırmaları göze almayı bırak birebir ziyaret etmekle pekişiyordu.

Tarih kitaplarında savaş kazanıp kaybeden gibi birçok farklı profille karşımıza çıkan olayların sömürgelerin birçoğunun güç dengesizliğinden kaynaklanıp istismarların olduğunu görüyoruz. Ne kadar yankı uyandır muamma bir yüzleşme ile karşı karşıya olduğumuzun herkes farkında olmalı. Akif Emre bu yüzleşmenin gerçekleşmesinde öncesi ve sonrası için başrol konumundadır. Bunca yaşanmışlığın içinde bol farkındalık yaratmaya çalışan yazarlarımız oldukça herkesin payına düşeni üstlenmesini görev olarak bilmesi tek temennimiz. **ÇÜNKÜ ALIŞMAKTA BİR ÇEŞİT BARBARLIKTIR.**

Milyarlarca insanın gelip geçtiği ve bizim birkaç yıllık yaşantısına şahit olmamız, mekanların ve eserlerin bu yaşantıda çağ atlaması elbette bizi onlar üzerinde yoğunlaşmaya itecek. Mekanlarımız, bünyemizde barındırdığımız tek somut varlıklardır. Elbette gelenek ve kültürlerimiz de çağ atlamıştır fakat soyut olarak ve değişimlere maruz kalarak. Umutlarımız geleceğimize tasarımıdır. Biz de Akif Emre'nin örneğinde, somut ve soyut değerlerimizden yola çıkarak yol arkadaşlarımızla bu bilinci yaymayı umut ediyoruz. Kısacası oluşmuş bir eksikliği oluşturduğu yeniliklerle ilgili ele alacağız. Çünkü Akif Emre de hakikatleri provoke etmeden özgürce söyleyen biriydi. Değerlerimiz üzerine olan hassasiyetlerimiz ve öz olan hassasiyetlerimizin beraberinde getirdiği bilinçlenmenin yok olmasına müsaade etmeden nesilden nesile

aktarmalıyız. Ayak uydurmaya çalıştığımız adına da modern çağ dediğimiz hızlı yaşam şeklimiz bize sadece kendimiz için belirlediğimiz anlık yaşam oluşumumuzu empoze ettirme hastalığından çok geç olmadan kurtulma yollarını bulmalıyız.

Akif Emre'ye göre aidiyetlerimizi ve kimliğimizi şehirlerimiz yansıtır. İnsan şehri şekillendirdiği gibi şehirde insanı şekillendirir. Şehir eşittir değerlerimiz. Akif Emre'yi kendi düşüncelerimle ele almak istiyorum. "Kitapları, konferansları köşe yazıları neden daha fazla yankı uyandırmadı?" diye düşünmeden edemiyorum. Çünkü her yazısında eleştiri, teklif ve sitemleri var. Gerek geçmişe olan umursamazlıktan gerekse geleceğe olan kaygısızlıktan. Hemen hemen tüm yazılarında siyasetten, İslamcılıktan, modernliğin aşırılığından ve çarpıklığından birçok şey üzerine bir sitemi bir kaygısı var. Akif Emre'nin kalemi o kadar naif ki yazıları okuyunca eleştiri olduğunu anlamak derin düşünce gerektiriyor. Yazı hayatında kıymetinin yeterince bilinmediğini sitem olarak özellikle belirtmek isterim. Bu sitem için geç kalmış olabilirim belki ama herkes şunu iyi bilmeli Akif Emre bir yazar değil köşe yazarı hiç değil O bir düşünce ve fikir adamıydı. Yaşantısı boyunca da bir ayağı kendi topraklarında bir ayağı ise dünyayı dolaşıyordu.

Mekânın cennet olsun Âkif abimiz.

Umudumuzu Diri Tutan İz'ler

Hacer ELİTAŞ

Muş

Akif Emre gibi kıymetli bir fikir adamından haberdar oluşum biraz geç oldu. Onun İz'ler kitabı ile tanıştım kendisi ile. Geç olsun da güç olmasın deyip Akif Emre'yi okumaya ve tanımaya başladım çok şükür. Akif Emre kendine özgü bir zihin dünyasına sahip, derdini ve fikrini okuyucuya aktarmaya çalışan kıymetli bir yazar.

Ben Akif Emre'yi İzler kitabıyla tanımaya başladığım için genel olarak bu kitabı yorumlamakla birlikte aynı zamanda Çizgisiz Defter kitabını da aralara serpiştirerek dilim döndüğünce bir şeyler anlatmak istiyorum.

İzler kitabının adı aslında çok manidar. Çünkü gerçekten hissettiğim kadarıyla Akif Emre hayatını en çok etkileyen, hayatında izler oluşturan olayları bu kitabında zikretmiş. Akif Emre gezip gördüğü ülkeleri, şehirleri hem bir gazetecilik üslubuyla hem de bir seyyah olarak kendi görüşleriyle bir araya getirip okuyucularına sunmuş. Gezip gördüğü bu tarih kokan şehirleri her haliyle önümüze sermeye çalışmış. Kitabın üslubunun akıcı olması beni kitabı bu kadar heyecanla ve kısa bir zamanda okumaya iten nedenlerin başında gelir. Kitabı okurken ülke ülke şehir şehir dolaşıp, her olay ve anıya şahitlik edip bir konudan diğer bir konuya atlama fırsatı sunuyor. Kudüs'ten İngiltere'ye, Amerika'dan Türkiye'nin AB 'e geçiş sürecine, Necip Fazıl 'dan Aliya İzzetbegoviç'e, Barış Manço'dan Ayasofya'ya kadar birbirinden bağımsız ama ana teması hep aynı olan konular; Ana teması hep ümmet olan, ümmetin dirilişine vesile olacak, yeni bir ümmet bilinci oluşturacak konular.

Bunun yanı sıra İz'ler kitabı ümmetin yarım kalan, yarım bırakılan direniş mücadelesini yürekten hissetmeye ve bunun her daim diri tutulması gerektiğine vurgu yapıyor. Yüreğimiz bazen bir direniş mücadelesinde Filistin oluyor. Bazen de Mostar Köprüsü gibi yıkık... Mostar Köprüsünün yıkıklığını dile getirmişken Akif Emre Çizgisiz Defter'de savaşlarda yerle bir edilen Mostar'ın köprülerle, minarelerle yeniden

dirilişini ve ümmetin kalbinin attığı diğer şehirler için de birer umut olduğunu dile getiriyor. Çoğunda da Kudüs gibi mahzun diyor ve ekliyor; KUDÜS hepimizin canını yakan ve bizi bekleyen haklı bir davamız. Kudüs demişken bir de Akif Emre'nin İzler kitabındaki bir Kudüs anısından da bahsetmek istiyorum. Akif Emre Kudüs'te Mescid-i Aksa'da Cuma namazı kılmış, bir taksi şoförüyle aralarında geçen muhabbet sonrası içinde bulunduğumuz durumu analiz etmeye çalışmıştır. Taksi şoförüyle aralarında geçen konuşmada, Türkler buradan gittikten sonra bu toprakların huzur bulmadığını ve buradaki Müslümanların rahatlık görmediğini iştmiştir. Ve devamında ise hala bu coğrafyanın insanların Türkleri beklediğini anlıyor.

Akif Emre Kudüs'te bu hadiseleri yaşarken Türkiye aynı tarihte Avrupa Birliği'ne girebilmek için AB'den gelecek haberleri bekliyor. "Bir yanda Türkleri bekleyen Müslümanlar, diğer tarafta AB'yi bekleyen Türkler"... Akif Emre Çizgisiz Defter'de de tarih boyunca İslam sancağının dalgalandığı yerleri anlatırken buraların işgal edilmesiyle birlikte işgalcilerin ilk yaptıkları şeylerin başında özellikle buralardaki İslam'ın izlerini temizleyip yok etme çabalarından bahsederken içinin nasıl sızladığını hissedebiliyordum. Müslümanları bekleyen Kudüs gibi Doğu Türkistan, Endülüs, Bosna, Halep, Pakistan, Makedonya, Patani... Hepsi bizi bekliyor, hepsi İslam sancağının dalgalanacağı günü bekliyor.

Kudüs'ten konu açılmışken Akif EMRE Çizgisiz Defter kitabının Kudüs bölümünde oruç ile mekânlar arasında bir ilişki kuruyor ve "Şehirler de oruç tutar." diyor. Kudüs'ün orucunu ise yeryüzü sürgünlüğünün orucu olarak nitelendiriyor. "Kudüs'ün her mü'minin kalbine açılan kapısı dikenli tellerle çevrili" diyerek Kudüs'e yapılan işgalleri adeta gözlerimizin önüne seriyor.

Akif EMRE gördüğüm, okuduğum ve hissettiğim kadarıyla Kudüs'ün her halini dert edinmiş bir dava adamı. Kudüs'ü dert edindiği bir başka yazısında da şunları dile getiriyor; "Kudüs savunulmadan insanlık savunulamaz. Kudüs'ün özgür olmadığı bir zamanda İslam âleminin özgürlüğünden bahsedilemez. İslam özgürlüktür, çünkü; Müslüman kula kulluğu cehaletin karanlık dehlizlerine gönderen aydınlık savaşçısıdır. Gönüllerin fethi insanlık onurunun tekrar yerine konmasıyla mümkündür..."

Çizgisiz Defter de İz'ler gibi Akif Emre'nin gezi notlarının toplandığı bir kitap. Çizgisiz Defter Endülüs ile başlıyor. Endülüs ile İslam'ın İspanya üzerindeki etkilerini anlatıyor. Endülüs'te karşılaştığı göstergeler de bunun en büyük kanıtı. Bir lokantanın dışına asılmış meşrubat reklamının çinili bir levhaya işlenmiş olması da bunun bir örneği. Göstergelere yansıyan bu derin etkiler de bunun birer yansıması.

Yine İz'ler kitabını okurken birçok ayrıntı dikkatimi çekti. Türkiye'de laik sistemden dolayı Osmanlı'dan kaçarken dünyanın birçok yerinde aslında Osmanlı özlemle anılıyor. Hatta kimi yerlerde padişahlar adına hutbeler okunuyor ve Osmanlı'nın hala Balkanlar'da yaşadığı ve yaşatıldığına vurgu yapılıyor. Çarşılarıyla, evleriyle, mimari siyle... Mekânlar üzerinden İslam'ın izlerini gündeme getirip her mekân ve koşulda İslam'ın izleri olduğunu gözler önüne seriyor...

Akif Emre her mekâna ayrı bir anlam katıyor; her mekânı geçmişle, tanıklık ettiği her olayla bütünleştirerek aktarmaya özen gösteriyor. Akif Emre mekânların ruhlarını göstermeye çalışarak anlatıyor ve o mekânlara işlenen geçmiş, geleceği ve şimdiyi... Hem İz'ler 'i hem de Çizgisiz Defter'i okurken bu mekânların hemen hepsini gidip görmeyi hayal etmemek mümkün değil. Hatta Akif Emre'nin yaşadığı her olayda orada bulunuyormuş gibi hissetmek mümkün.

Belki de beni bu kitaplarda en çok etkileyen şey; ne kadar çok sıkı sıkıya bağlı bir millet oluşumuzu gösterirken bir taraftan da yaptığımız hataları önümüze sermesiydi. Bu kadar birbirimize bağlıyken ne oldu da bu kadar birbirimizden koptuk. Başka bir yerde de "ne kadar da dünyaya sarıldık. Ne kadar da hayatı anlamsızlaştırdık" diyordu; Gerçekten de öyle değil miydi ne çok dünyaya sarılıp, ne çok özümüzden uzaklaştık...

Akif Emre ile tanıştıktan sonra ona yazılmış bir kaç yazı okumuştum; bir yerde de "Ümmetin Coğrafyacısı" olarak anıldığından bahsediliyordu. Hakikaten İz'ler ve Çizgisiz Defter kitaplarında da kendisinin anlattığı gibi ümmetin geçmiş ve günümüz coğrafyasını hatırlatıp gönlümüzü bu yönüyle de doyurmaya çalışıyordu. Gönlümüzü doyuruyor derken aslında Akif Emre'nin gönlü ile yaşayan ve yaşadığı olaylara gönlünü katıp anlatmasını kastediyorum. Çünkü gittiği her yerde, yaşadığı her olayda Akif Emre'nin bize bıraktığı bir İzi oluyor. Akif Emre Müslüman'ın derdiyle dertlenen, onları anlamaya çalışan ve elinden geldiğince de çözümler üretmeye çalışan biri.

Akif Emre'nin vefatından sonra onu anlatan bir belgesel hazırlanmıştı. Geçenlerde araştırma yaparken bu videoya denk gelip izlemiştım. Orada da beni çok etkileyen bir şey daha vardı. İlkokulda kurduğu bir hayalin peşinden gitmiş hep. Kitaplarını not ettiği defterinin arkasında bir de dünya haritası varmış. O defteri her eline aldığında bir ülkeye gidirmiş, kendine rota çizirmiş. Büyüdüğünde işte bu ülkelere seyahat etmiş ve hayalini gerçekleştirmiş. Ve yaptığı gezilerinin izlerini İzler'de bizimle paylaşmış.

Akif Emre'de müthiş çözümler var. İslam aleminin içinde bulunduğu her duruma ilişkin yaptığı analizler ile bizleri ümmetin içinde bulunduğu gerginlikler ile yüzleştiriyor ve İslam alemine ilişkin yaptığı değerlendirmeler ile geçmiş, gelecek ve günümüz ilişkileriyle hareket edip bu durumu tahlil ediyor. Bu da onda olan ve ümmetin derdini dert etme hissini taşımakla ilgili olsa gerek.

Akif Emre'de hissettiğim başka bir şey de aynı mekânlar, farklı zamanlar ve birbirinden çok farklı hisler... Bunu hem İzler'de hem de Çizgisiz Defter'de hissetmek oldukça mümkün.

Akif Emre'nin ardından söylenen sözler, hayatına sığdırdığı işler, bıraktığı izler bizlere her daim ilham verici mirası olarak kalacak niteliktedir. Ve bu mirası korumak için bize düşen görev ise Akif Emre'yi okumaya, tanımaya ve ileriye taşımaya devam etmektir.

“Önemli olan hayata dair anlamlı izler bırakabilmek” diyordu Akif Emre. Öyle de yaptı!

ARDINDA KIYMETLİ İZLER BIRAKTI. Her şeyin özeti de budur.

Allah'ın rahmeti bize böylesi eserler ile zihin dünyasını açan Akif Emre'nin üzerine olsun...

Artık Tüm Namazlar Tekrar Kılınmalı

Hamza Özcan

Muş

Akif Emre denince akla İslam aleminin, coğrafyasının içine girmiş ve İslam alemini, coğrafyasını içine alıp hemhal olmuş Kudüs'ten Üsküp'e kadar birçok İslâm beldesine yolculuklar gerçekleştirmiş, yayıncılık, gazetecilik, televizyonculuk ve daha bir çok farklı alanda kendi özgün, çok yönlü, entelektüel bakış açısıyla çalışmalarında bulunmuş bir şahsiyet ile karşılaşırız.

Benim Akif Emre'yle tanışmam bir hocamızın Sezai Karakoç ile ilgili yaptığı bir sunumda adının geçmesi ile oldu. Konuşma esnasında Sezai Karakoç'un "Sürgün Ülkeden Başkentler Başkentine" şiirindeki

“yenilgi yenilgi büyüyen bir zafer vardır” mısraının Akif Emre tarafından farklı bir okuması dile getirilmişti. Akif Emre’nin yorumu şu şekildeydi: “Bugünden geriye baktığında yenilgi yenilgi büyüyen zaferden veya zafer sayılan yenilgiler yekûnundan başka elde kalanın ne olduğu sorgulanmalıdır.” Bu ifade bana Akif Emre’yi tanıttı.

Akif Emre’nin öne çıkan vasfı çok yönlü bakış açısına sahip olmasıdır. Akif Emre’nin baktığı her şeyde farklı bir boyut yakalaması Peygamberimizin (sav) “Allah’ım bana nesnelere hikmetini öğret” duasının zihnimde tekrar anlam bulmasına sebep oldu. Akif Emre’nin eşinin, Akif Emre’nin giyinişinde bile özgün tercihlerinin olmasından bahsetmesi onun özgünlüğünü her alanda ortaya koyduğunu gösteriyordu. Akif Emre’nin giyinişinin yanı sıra özgün ve özgür bakış açısıyla zamana ve mekâna meydan okuduğunu gördüm. Ve Akif Emre’yi tanıdıktan sonra aklıma onun İz”ler kitabında bahsettiği Cahit Zarifoğlu’nun şu sözü geliyor: “Artık tüm namazlar tekrardan kılınmalı.”

Mekânı cennet, makamı âlî olsun.

Gidişinden Çok Hep Bir Gelişi Olan Âkif Emre'nin

Fatma Ballı

Varto/Muş

Akif Emre Abimize Rabbimizden rahmet, mağfiret diliyorum. Mekânı cennet olsun. Kendisinin bizde gidişinden çok hep bir gelişi söz konudur. Nasıl mı? Yaşadıklarıyla, anlattıklarıyla. Okudukça, dinledikçe “evet bunun devamı var bir sonrakine bakmam lazım, bir sonrakine”...Onu okurken büyük bir heyecan ile okuyoruz. Hepimiz derin hislerle hemhal oluyoruz. O kadar doğru bir rota çizip istikamet üzere yol almış ki hep güzel ve özel bir şekilde yâd ederiz. Bu dünyadaki gayemizde güzel hatırlanmak değil de nedir? Zaten olsa olsa bir mü'min inanarak istikamet üzere yol alır.

İlgimi çeken konuların ilki Âkif abimin mühendislik okumuş ama yoluna yayıncılık yaparak devam etmiş olmasıdır. Bunun sebebi insanların içine resmen hapsedildikleri beton evler yapmanın ona cazip gelmemesi mi ya da yayıncılığı en kullanışlı şekilde değerlendirip, merak duyduğu, kimi zamanda hüznü duyduğu mekânları daha yakından tanımak istemesi mi yoksa bambaşka nedenler mi?

İslam şehirlerine olan ilgisi bizleri o kadar cezbediyor ki kendimizi merak içinde araştırırken buluyoruz. Burada konuyla bağlantılı olarak bir anımdan bahsetmek isterim. Kitap kritiklerinin birinde oradaki kıymetli arkadaşlarımdan biri “Akif abimizin nazarıyla baktığımızda taşta bile farklı bakabiliyoruz, mesela Endülüs'te bulunan bir taşta bile farklı manalar içeriyor.” demişti. O zamanlar Akif abi'den bihaber olmamdan ötürü “taş yani!” deyip üstünde pek durmamıştım. Bu sözden neyin kastedildiğini çok sonraları idrak edecektim. Daha sonra Akif abinin bir yazısını okumuştuk ve bir paragrafı beni çok etkilemiş olacak ki tekrar okunmasını rica etmiştim. İlk tanışmam ve Akif abime olan merakım bu vesilesiyle başlamış oldu.

Bir yazıda gördüm Akif abimizden “Ümmetin Coğrafyası” olarak bahsediyordu. Ümmetin yaşadığı coğrafyalardan geçtiği karelere bakarken, bir dava adamı bu manidar olan lakapla ancak bu kadar özdeşleşebilir, demekten kendimi alamadım.

Şöyle bir gerçeklik var ki zamandan ve mekândan münezzehtir olan bir tek Allah'tır. İnsanı ise zaman ve mekânla değerlendirebiliyoruz. İnsandır bulunduğu yeri güzelleştiren ya da çirkinleştiren. Yani insanı ne mekândan ne de zamandan bağımsız tahayyül edemeyiz. Ve bence bu zamanın en büyük imtihanı da burada oluşmaktadır. Mekânsızlık ve zamandan yana bir belirsizlik...

Son olarak da şunları söylemek istiyorum. Abimizin yazılarını okuduğumda, çektiği belgeselleri izlediğimde aklıma tabiri caizse hep bir matruşka örneği vermek geliyor. Değindiği konular hem çok gündemli hem de iç içe geçirilmiş bir şekilde ele alınmayı bekleyen konular olarak karşımızda durmaktadır. Şöyle ki özellikle yazılarında ele aldığı dava adamlarına ayrı bir merak duymaya başlıyorsunuz. Yazılarında Aliya İzzetbegoviç, Necip Fazıl Kısakürek, Mehmet Akif Ersoy, Edip Cansever ve daha başka dava adamlarını tanıtırken ister istemez ayrı bir muhabbet beslerken buluyoruz kendimizi.

Akif Emre adeta yaşatmak için yaşamış. Bunu bir övgü düzmecesi olarak algılamamızı istemem. Aksine dertlendiği konularla paralel olarak, doğruluğu kanıtlanan bir insanî değer olarak tanımlamak gerekir. Mesela İZ'ler kitabını okuyup bitirdikten sonra bir İslamcı olarak Akif Emre'nin gerek çekimleriyle gerek yazdıklarıyla olsun, bizlere nasıl büyük bir akıl-düşünce sistemini yadigar bıraktığını bir kez daha fark ediyoruz. Umuyorum ki bıraktığı mirasa her zaman hakkıyla sahip çıkarız. Benim için üst kısmında Akif Emre'nin isminin bulunması sadece kitabın yazarı olmasından değil aynı zamanda aslında yaşadıklarıyla ve anlattıklarıyla hayatımıza derin kalıcı İZ'ler bırakmasından...

Selam olsun öyle değerli insanlara ve en çok da Akif abimize...

Akif Emre: Bir Ümmetin Hafızası

Muhammed Ali Aktaş

Muş

Akif Emre yolculuğu, önünde açılan çizgisiz defter olarak tanımlamaktadır. Bu yolculuk bize dünyayı bilhassa Endülüs, Kudüs, Rumeli, Patani ve İran başta olmak üzere İslam dünyasını bir coğrafya öğretmeni veya bir gezginden öte medeniyet bakış açısına sahip biri olarak sunmaktadır. Bu yönüyle baktığımızda Akif Emre, İslam ümmetinin geçmişini ve bugününü bize hatırlatan münevver bir şahsiyettir. Onun medeniyet tasavvuru yaygın olarak kullanılmasına rağmen içi boşaltılmış bir kavrama dönüşen “Medeniyet” gündemlerinden farklıdır. Öte yandan Akif Emre'nin kaleme aldığı eserlere ve gezdiği ülkelere bakarak onu sadece bir tarihçi veya bir seyyah olarak tanımlamak Akif Emre'yi anlama ve idrak etme noktasında büyük bir engel teşkil eder.

Akif Emre, duruş, tutum ve davranışları ile yaşamı boyunca bir dava ve fikir adamının entelektüel donanımları ile nasıl bir davranış sergileyeceğini bizlere göstermiştir. Gezdiği İslam ülkelerinde ve yaptığı röportajlarda Müslümanların tarihlerinin ve geçmişlerinin bilincinde olup onlara nasıl sahip çıkılması gerektiğini bizlere öğretmiştir. O, ümmet coğrafyasını yüreğinde taşırdı. Bizler, o coğrafyanın birer ferdi olarak kendimizi onun yüreğinde bulduk. İslam, İslam diye atan kalbinin boy aynasında.. O atan kalbin koca yüreğin sahibidir akif Emre.

Akif Emre için çok şey söylenebilir ancak onu tek cümle ile özetleyecek olursak “Akif Emre, bizim için bir dava şuuruna nasıl sahip olunurun göstergesi, örneğidir. Allah'tan Akif Emre'ye gani gani rahmetler ve bizlere de Akif Emrece bir duruş nasip etmesini diliyorum.

Son olarak Akif Emre'nin duası ile yazımı noktalamak istiyorum.

Allah müslümanlığımızı idrak etmeyi nasip etsin. Müslümanlığın hakikatini kavramayı nasip etsin cümlemize. Eşyanın hakikatini bilgiyi ve hikmeti nasip etsin. İttihat ve ümmet şuuru versin.

Allahümme Âmin.

“Geleceğe Umutla Bakmak İçin Derin Bir Gerekçemiz Var”

Şeyda Demir

Muş

Çok kıymetli Âkif Emre’yi üniversite hayatımın ilk yılına kadar tanıyamamanın derin üzüntüsü içerisindeyim. Ancak hiçbir şey için geç kalmış sayılmam. Her ne kadar onu geç tanımış olsam da sonuçta onu tanıyabilmenin mutluluğunu yaşıyorum. Âkif Emre’nin yazılarını, kitaplarını her okuduğumda aklımdan şu soru geçmiyor değil: Nasıl olur da her konu böylesine güzel bir dille İslam ve Müslümanlıkla bağdaştırılabilir? Şu sözü onun şahsıyla birlikte düşündüğümde sözün de muhatabın da değerini daha iyi anladığımı söyleyebilirim: “Öyle güzel bir hayat yaşayayım ki, benden sonra gelen insanlar beni hep hayırla yâd etsin.” Hz. İbrahim’in niyazı da bu değil miydi? “Arkadan gelecekler içinde iyilikle anılmayı bana nasip eyle.” (Şuara 84) Şuan onun ne kadar güzel bir hayat yaşadığını, onu tanıyan insanların hayırla yâd etmesinden anlıyorum.

Âkif Emre’nin öğretilerini hayatımda bir yol haritası kabul ederek yoluma devam etmek istiyorum. Çünkü İslamiyete uygun bir hayat tarzı yaşayan, erdemli bir yaşantı süren her insan hayırla, iyilikle anılır. Bu modern ve karanlık çağa ışık tutan yazılarıyla adeta bizleri umutsuzluktan, karamsarlıktan kurtarıp ihya ve imar etmenin yolunu bulmuş Âkif Emre. Her ne kadar zorluklarla mücadele etse de yaşamın anlamını yitirmeyen sözleriyle, olaylara karşı olan bakış açısı ve asil duruşuyla bizlerin yol göstericisi olacaktır. Biz gençlere usanmadan, yorulmadan, pes etmeden bir kez daha hayallerimizin, umutlarımızın ve davamızın peşinden koşmayı ve çabalamayı öğretiyor. O şu sözleriyle bize umut ve hakikat arayışını öğretiyor. “Hakikatle yüzleşme cesaretini kendimizde bulup, çözüm adına nostaljik hayıflanmaların ötesine gerçeğe, hakikate dokunduğumuzda...Umut besleyebilmek için derin ve çok gerekçemiz var demektir.”

Âkif Emre’nin yazılarını her okuduğumda daha önceden de okuyormuşum gibi bir his oluşuyor içimde. Böylesine güzel yürekli bir insanın bu dünyadan geçtiğini bilmek bile mutluluk verici. Evet! Şuan bedenlen yanımızda olmayabilir ama bizlerin çürümeye yüz tutan umutlarını yazıları ve düşünceleriyle yeniden yeşertiyor. Ben inanıyorum ki, Âkif

Emre benim gibi onu tanımayan ama tanıdıktan sonra da onun yazılarının müptelası olan gençlerin umutlarını yeşertecek ve onların ufuklarını aydınlatacaktır. Sözlerime Sezai Karakoç'un bir sözüyle devam etmek istiyorum "İslam'ı öyle diri yaşa ki, seni öldürmeye gelen sende dirilsin." Tıpkı Hz. Peygamberi (s.a.v)'i öldürmek niyetiyle giden Ömer'in onda dirilmesi gibi. Demek ki İslamı yaşamak kişiye bir ruh kazandırıyor, hem de diriliş ruhu. Kıymetli Âkif Emre, İslamiyeti öyle güzel yaşamış ki, muhatabını düşünceleriyle, yazılarıyla, sözleriyle diriltmiş adeta. Allah'tan niyazım savrulan, çölde yolunu kaybetmiş şaşkınlar misali tutunacak bir dalı olmayan modern çağ gençliğinin Âkif Emre'nin kitaplarıyla, düşünceleriyle tanışmasıdır.

Sözlerimi Akif Emre'nin rahmetli Bahattin Yıldız için yazdığı satırları kendisine ithaf ederek bitirmek istiyorum.

"Ölenlerin ardından güzelleme yapmakla bir örnekliği hayata, geleceğe taşımak farklı şeyler. Bize masallar değil yaşayan örnekler lazım; geleceğe taşıyalım ki yaşayan dava adamları çoğalsın."

Selam ve dua ile...

Akif Emre: O Ümmettir

Saniye Kırmızıgül

Gaziantep

Selamünaleyküm. Akif Emre hakkında düşüncelerimi dile getirmek, onunla ilgili konuşmak hakikat arayışında böyle bir rehberle sahip olmak heyecan verici. Heyecan verici olduğu kadar da duygu yüklü.

Akif Emre'nin mermerde iz bırakan adam yazısını okuduğum zaman kafamda tasvir ettiğim resim Necip Fazıl'dan çok Akif Emre olmuştu. Kendisi Necip Fazıl için "pek çok ismin değerini popüler kültür malzemesi haline getirilmesi ile kıymetlerinin takdir edilmesi arasındaki mahiyet farkının ortadan kalktığı bir dönemde bazı şeyleri anlatmak daha da güçleşiyor" ifadelerini kullanmış. Sanki Akif Emre şimdi kalkıp gelse kendisini anlatan bir yazı kaleme alsaydı yine böyle başlar gibi. Ama biz Akif Emre'nin popüler kültür malzemesi haline gelmesine izin vermeyip kıymetinin takdir edilmesi için çabalayacağız. "İyi insanlar iyi atlara binip gittiler." Acaba bu iyi insanların kıymetini yaşarken mi anlamıyoruz? Yoksa anlayacak vakit bulamadan mı göçüp gidiyorlar? Belki de her zaman herkesin hoşuna gidecek şeyler söylemedikleri için görmezden geliniyorlar.

Peki Akif Emre'yi başkalarından ayıran neydi? Bizim için neydi vefatından sonra onu tanıyıp kendisine bu kadar hayran bıraktıran? Bazı insanlar bu hayattan göçünce mi örneklik teşkil ediyor? Ondan mı? Yoksa bizim güzeli her zaman çok geç fark ettiğimizden mi? Dursun Çiçek'in de dediği gibi "benim dağ dediklerim insan; insan dediklerim dağ çıktı." Akif Emre de öyle oldu. Bizim için DAĞ çıktı.

Necip Fazıl'ı dava adamı olarak gören Akif Emre de benim için bir dava adamıdır. İnanıldığı şeyler uğruna mücadeleden vazgeçmeyen fikri hür, vicdanı hür. Kendi hür birinin örneğine hepimizin ihtiyacı var. Akif Emre bize meselelere yaklaşırken nostaljiye düşmeden tarih bilincini diri tutmayı, abartıya düşmeden gerçekliği yakalamayı, gizlenmiş şeyleri, bastırılmış gerçekleri ortaya çıkarmayı öğretti. O bize bir bilinç bıraktı. Bozgunda fetih düşüne kapılmamayı fetih günlerinde de şımarıklığa kapılmamamız gerektiğini duruşu ve kalemi ile öğretti.

Necip Fazıl'ın “mermer sütuna toslayacağım beynim parçalanacak ama mermerden toz çıkaracağım” adanmışlığını kararlılığını ve dava şuuru denilen erdemi ve erdemin her türlüünü Akif Emre'de görmek pek mümkün.

Genciz heyecanlıyız duygularımız fikirlerimizin önüne geçebilir. Ama Akif abi soğukkanlı, ilkeler üzerinden yaptığı değerlendirmeler ile bugünümüzü anlamayı yarınımızı inşa etmenin yolunu sunuyor. Yazdıklarını her okuduğumda önce yazının tarihine bakıyorum. Bundan beş yıl hatta on yıl önce yazılmış yazıları sanki sabah yazılmış gibi taptaze, ufuk açıcı.

Sezai Karakoç “ diriliş eri asla kısa vade adamı değildir” derken ne kadar haklı olduğunu Akif Emre'ye bakarak anlıyorum. Şimdiki zamanı kucaklarken geleceğe göz diken diriliş eri benim için Akif Emre'dir. Onun bıraktığı izleri doğru anlayıp aynı kararlılığı aynı azmi ve erdemi göstermek bizde nasip olur inşallah. Ruhumuzdaki boşluğun ve hiçliğin adeta çağa hakim olduğu böyle bir süreçte boşluğumuzu ve hiçliğimizi dolduran Akif Emre'nin Allah mekanını cennet eylesin.

Akif Emrenin Necip Fazıl için söylediği “O Türkiye'dir” söylemini ben de Akif Emre için o ümmettir, o insanlığın vicdanıdır diyerek sözlerimi tamamlamak istiyorum.

Erguvanname ile Şehir ve Mekânı Okumak

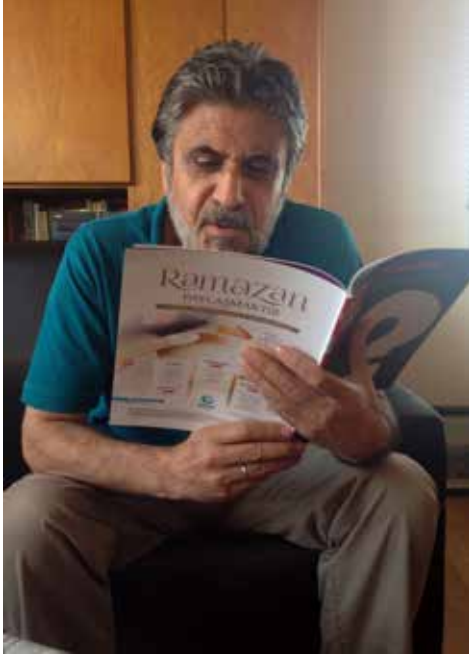
Tuba MELİKOGLU

Bitlis

Fazlasıyla not aldığım, dersler çıkardığım, ufkumu açan ve olaylara bambaşka pencerelerden bakmamı sağlayan değerli hocamı rahmetle anıyor, gelecek nesiller tarafından da ilgiyle okunması ve anlaşılmasını umut ediyorum. Yazılarını yazarken sade ve anlaşılır bir dil kullanır. Amacı okuyucuyu yormadan vermek istediği mesajı vermektir. Yazdığı yazılar olsun kitaplar olsun her biri kendi içinde derin anlamlar barındırır. Ele aldığı konuları farklı bir perspektif ile bizim de görmemize vesile olmaktadır.

Ben Akif Emre'nin mekân algısı üzerinde birkaç şey söylemek istiyorum. Akif Emre'nin yazılarının ekseninde mekân ve şehir ayrıcalıklı bir konumdadır. Zihniyeti temel alarak mekân okumaları yapması sayesinde mekân ve zihniyet arasındaki güçlü bağı görmemizi sağlamaktadır. Ona göre mekân tüm süreçle bağlantılıdır. Ahlâk ile iç içedir. İçinde kültür, inanç, siyaset, iktisat, gelenek gibi bütün toplumsal öğeleri barındırır. Mekânların ait oldukları toplumların kültürlerinin birer göstergeleri olduğunu ve onun ruhuyla beslendiğini, bunu kaybeden mekânların aynı zamanda kendilerini kaybettiklerini ifade eder. Akif Emre'ye göre mekân bütün toplumsal yapılarla doğrudan ilişkilidir. Mekân ve insan söyleşisinde, mimarları yaptıkları eserle kendi tavırlarını, temsil ettikleri dünya görüşlerinin mekân algısını şehre kazıyan kişi olarak tanımlar.

Mekân konusunda en çok dikkat çektiği husus ise; İslam dünyasındaki şehirlerin ve mekânların modern zamanda kimliklerini kaybetme eğilimidir. Örneğin "erguvanlar da yanar" başlıklı yazısında İstanbul'un cumhuriyetten sonra yaşadığı yıkımı fevkalade bir üslup ve oranın coğrafyasıyla özdeşleştirerek görmemizi sağlamaktadır. Bu yazısından hareketle mekânı diğer özelliklerinin yanı sıra coğrafi özellikleriyle de olan ilişkisini hatırlatıyor bizlere. İstanbul'un simgesi haline gelmiş olan erguvanın yıkımdan önceki İstanbul ile olan uyumunu ve yıkımdan sonraki uyumsuzluğu içler acısıdır. Mimari, tarih, İstanbul ve erguvanlar arasında kurduğu bağlantı Akif Emre'nin

eleştirel düşünme tavrı, doğa ve mekânla kurduğu irtibatı görmemiz açısından yazının bir kısmını eklemek istiyorum.

Ahşap konakların, evlerin yanı başında biraz da mahzun erguvan... Hayat veren rengiyle dünyaya taparlıktan çok faniliğin estetiğini sergiler. Tıpkı Müslüman evleri, şehirleri gibi. Hiç ölmeyecek gibi dünyaya meydan okuyan gücün servetin dışavurumu abidelerden çok geçiciliği, estetiği, kanaati hatırlatır. Yoksulla zengin arasındaki mesafe hiç de aşılamayan devasa duvarlar gibi değildir.

Ahşap evler işlevsel olduğu kadar eklemenebilir, yenilenebilir bir hayat tasavvurunun mekân planında temsili gibidir. Dev beton yığınları gibi gelecek nesillerin tercihlerine ipotek koymaz. Bu anlamda hayatta daha çok karşılık bulur. Dinamik bir fanilik hissi. Tıpkı ölüm dikkatinin hayatı mümkün kılması, yaşamaya değer hayata imkân hazırlaması gibi. Bugünün hafif, zarif evi, yarının

ihtiyacını da düşünürcesine her an yeniden kurulmaya hazırdır. Yarının dünyası farklı tercihlere, zevklere, ihtiyaçlara doğru uyanır çünkü. Yüzlerce yıllık İstanbul deneyiminin geliştirdiği estetik ve mekânsal çözümler ancak bu iki unsurla birlikte ifadesini bulabilir. Geçiciliği hatırlatan güzellik ve onun unutulduğu bir dünya. Tevazu ve basitlikle yükselen bir medeniyetin biçimlendirdiği hayat...Sadece ahşap evler değil, erguvanlar da yanar.

Erguvanları yanan bir Boğaziçi gökdelenlerin gölgesinde durgun sudan başka nedir ki?

Akif Emre bu yazısında İstanbul'un geçirdiği dönüşümü eleştirel bir bakış açısıyla bizlere anlatmaktadır. Bu dönüşümün İstanbul'un özünden uzaklaşması ve kimlik kaybının olmasıyla gerçekleştiğini ifade eder.

Bu yazısı ile bir şehir ile olan irtibatımızın yol işaretlerini, doğa-tabiat-şehir-bilinç arasındaki ilişkiyi dikkatimize sunan Akif Emre, şehir ve mekân şuurumuzu beslemektedir.

Kendisine Allah'tan rahmet diliyorum. Mekânı cennet olsun.

Akif Emre'nin Sorularına Hakiki Cevaplar Aramak

Tuba TAVUS

Van

“Bir şekilde sorumluluk üstlenmiş Müslümanların gerçekten iyiliğini isteyenler, onları korumak adına yanlışlarına göz yummak, hataları, sapmaları siyaseten görmezden gelerek susanlar bizzat en büyük kötülüğü yaparlar. Eğer çıkarlarının zedeleneceği kaygısıyla toplumsal veya siyasal konumları adına, uyarıcı sesler kısılır, doğruyu işaret edecek yapılar ortadan kalkarsa kendi yanlışlarını görme düzeltme imkânı olabilir mi?”

Akif Emre bir ideolojik bir yapıya yaranmak ya da menfaati doğrultusunda çalışanların, kalem oynatanlara, Müslüman kimliğine bürünmüş şahıslara eleştiri mahiyetinde kaleme aldı bu sözleri. Ve ayrıca bu Müslümanca tavır sergileyenlerin hali müşahhas bir biçimde gösteriyor ki bu ahlaki bir tutumdur. Akif Emre fikir dünyasını yaşatmak adına kendi yalnızlık dünyasını oluşturdu. Çünkü “Statükolaşmış her düşünce dinamizmini kaybeder.” Mottosu yalnızlığa bürünmesini gerektiriyordu.

Akif Emre'nin sanata ve doğaya olan hayranlığı, sözcüklerle olan muhteşem serüveni ve cesaretinden hiç ödün vermediği köşe yazıları beni en çok özelliklerindendi. Duruşuyla, adaletiyle kendi benliğini koruyarak var olmayı başarmış ve bu konuda biz gençlere “çürümeyen, umudu, yaşamayı, yaşamının anlamını yitirmeyen, dokunduklarından, seslendiklerinden ötürü bereketi beraberinde getiren inanmış yürekler var olduğunu bilmek umudun kendisidir.” sözüyle çürümeye yüz tutmuş günlere ışık oluyor.

Bizlerin var olan dünyası ile var olmasını istediğimiz dünya arasında bir uçurum var. Bu uçurumun varlığından haberdar olmanın adıydı Akif Emre benim için... Peki bu uçurumun sebebi neydi? diye sorduğumda aklımda Akif Emre'nin şu cümlesi beliriyor; “kimsenin işgal ettiği yerin gereğini yapmaması bunun sonucunda ise bir şeylerin yarım kaldığı, herkesin her şeyle ilgilendiği bir durumu ortaya çıkarıyor.” Bu cümle insanın içini kemiren şeyi ve karamsarlık ile dolan hayatımızı özetliyor adeta. Akif Emre'nin “işimize bakalım” yazısı bu minvalde kazanılacak bilinç için önemli bir yere

sahiptir. Bu sebeple hangi zaman dilinde okursak okuyalım bilinç dünyamızı saran bu hissiyat olaylara farklı bakmamızı sağlayacak. Yazıyı okuduğumda ilk olarak Akif abinin fikir dünyasını nasıl bu kadar ustaca sözcüklere işlediğini anlamaya çalıştım. Sonra zihnimde şu düşünceler belirdi; Yaşadığımız çağda ihtiyacımız olan, herkesin üzerine düşeni yapması ya da hatırlamasıdır. Faraza cemaatler siyasetçi gibi değil, siyasetçi din vaz eder gibi değil, aydın komplo teorileri üretmek ya da propaganda makinesine yakıt ikmal etmekle meşgul olmakla değil olduğu yerin hakkını vererek olduğu yerin gereğini yapmalı. Modern dönemde güç savaşları, iktidar mücadeleleri ve zulümler gösteriyor ki hiç kimse üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmiyor. Ya da sorumluluğunu tamamlamak adına mücadele vermiyor- bunu her koşulda İslam dünyası için üzerine düşen sorumluluğu en iyi şekilde yerine getiren Akif abiyi, yol arkadaşlarını ve daha bilmediğimiz dava adamlarını tenzih ederek söylüyorum.- Akif Emre geçen aylarda yaşadığımız Kudüs olaylarına şahit olsaydı aynı şeyleri tekrar söylerdi. Onun için İslam coğrafyasının önemi farklıydı. Kimsenin bakmadığı pencereden baktı Kudüs'e, Endülüs'e, Bosna'ya... Bütün zulümlere tek başına direndi. Çünkü bilinç var olmaması gerekene var gücüyle direnmektir aslında Peki bizler için yol haritası çizmiş Akif abiyle yoldaş kaç kişiyiz? Yaşadıklarımız inandıklarımızdan ne kadar haberdar? Bu sorulara yine Akif Emre'nin zihnime yer edinmiş şu sözüyle cevaplamak istiyorum: "insanın inandığı, savunduğu değerlere ve ahlaki ölçülerine göre tutarlı bir hayat sürme çabası bizzat onun varlığını bütüncül bir anlam zeminine oturtur. Herkesin kendi işini en iyi şekilde yapması bu bütüncül anlayış içinde anlam kazanır."

Akif Emre Sezai Karakoç için dünya tasarımını bir muştı üzerine kuran belki tek düşünürdür demektedir. Bugün Akif Emre için bunu söyleyebiliriz. Bütün her şeye rağmen umudu, inanmış yüreklerin bir yerlerde olduğuna dair inancı, bize de heyecan oluyor, dinamizm kaynağı oluyor.

Sözlerime Akif Emre'nin hayatı boyunca adaletten hiç ödün vermediğini hatırlatarak bize yönelttiği sorularla bitirmek istiyorum.

En son ne zaman bir Hz. Ömer menkıbesi dinledik?

En son ne zaman Dicle'nin kenarında bir kurt kuzuyu kaparsa kendini sorumlu hissedilen bir Ömer profili çizdik?

En son ne zaman tenceresinde çakıl taşları kaynatan kimsesiz dul ve çocukları için sırtında yiyecek taşıyan bir örnekliliği rikkatle dinledik?

En son ne zaman "yanlışını kılıcımızla doğrulturuz" sembolizminden cesaret alarak yanlışlara karşı ses verebildik?

Rahmetle....

Bendeki Akif Emre

Vedat Koçlardan

Muş

Sözlerime Akif abinin şu sözü ile başlamak istiyorum. Bu sözü Kayseri'de Erciyes dağına bakarken Dursun çiçek abinin çektiği bir fotoğraf üzerine söylüyor. “Tek, تنها. Masal gibi. Acayip çıkmış (Ruhumun fotoğrafını çekmişsin), maneviyat yansıması” di-yordu. Bu benzetmesi beni çok etkilemişti. İlk okuduğumda yaptığı birkaç kelimelik biyografi onun hem kişiliği hemde bakış açısını bir nebze de olsa fark etmemize yar-dımcı oluyor.

Akif abinin gündeme yönelik köşe yazılarını okuyanlar bilirler ki Akif abi sözü hiç bir şekilde esirgemeyen biriydi. Bence manifesto tarzında bir yazısı var. “Ertelenmiş eleş-tiri öldürür!”

Akif abinin bir diğer özelliği de geneli görme ya da bütüncül bir bakış açısidir hiç şüp-hesiz. Akif abi bizim bakamadığımız bir bakış ile bakabiliyor. O bir taşta bile baktığın-da o taş artık bir taştan daha öte bir şeymiş gibi varlığın temel yapısı haline geliyor. Akif abinin eserlerini okuduğumuzda bu kitapların dönemlik kitaplar olmadığını hemen fark ederiz. Bir çırpıda okuyup bir köşeye atılacak türden bir yazar olmadığı ve her okunduğunda o döneme ait izlere rastlayabiliyoruz.

Akif abi İbn'ül vaktidir. Akif abinin objektif bir insan olarak yaşadığı hayatın en önemli özelliği insanları ayrıştırmaktan ziyade birleştirmek üzere kurulu olduğunu fark ediyoruz. Bunu hem yaşamında hem de eserlerinden görmek mümkündür.

Akif abiyi tanımanın bana en büyük etkisi hiç şüphesiz sanırım olayları okuma (eleş-tiri, analiz, değerlendirme) biçimi kazandırmasıdır. Zannımca Akif abinin eserlerini okuyanlar bir dünya görüşü kazanıyor.

Rahmetli Akif abi sorunları sadece tespit etmekle kalmıyor. Onları analiz ediyor ve çözüm önerileri sunuyor. Örneğin “hakikate işaret etmek, “durun kalabalıklar” diye

haykırmak garipsenir, alaya alınır. Tüm bu akıntıya karşı direnmek dışlanmayı, aşağılanmayı, istihzayı göze almayı gerektirir. Her şey olup bittikten sonra anlaşılacak olanı işaret etmeye kararlı olmak, sarsılmamak zor zamanlarda konuşmak demektir.”

“Amentüsünün bedelini ödeyenlerden olan” Akif abiye Rabbim den rahmet ve mağfi-ret diliyorum. Mekânı cennet olsun.

Aziz Dost

Kadir Pekar

Muş

çokluğa değil samimiyete inanan bir yolcu Âkif Emre;
 göçüp gidince dünya dârından hatıralar,nasihatler daim oluyor nezdimizde
 düşünceleri fener gibi aydınlatıyor dünya denizimizi
 yaşamak bir nefer olmaktır kimse için değil yalnızca Allah için olmaktır
 bir durumu gözlemlerken ruhunu hissetmeye çalışır gittiği yerlerde,tenefüs ettiği ha-
 vada.. görünür kısmını herkes bilir mühim olan tarihini bilmektir kendi gözlemleri-
 mizle yaşayabilmeli görebilmeli yaşanmışlıkları tarihi...

Türkiye'den ibaret olunmamayı öğretiyor bize eserleri sevdası ümmet coğrafyasının
 dört bir kenarını canlı taşımaya vesile oluyor alkışlanmak,şaşalı sözler onun için an-
 lam ifade etmedi hiçbir zaman

bugün biz yaşayanlar için bir örnek teşkil ediyor hayatı duruş,düşünce,seyir hali
 olduğu dünya yaşamı yerimizde kalıp saymanın menzile ulaştırmayacağını öğretiyor
 bizlere

yaşadığı güzel hayat insanların onu hep hayırla yad etmesine vesile oldu
 bizler için ne kadar da mühim bir kimlik

güzel yaşanmış olan bir yaşam bizlerde ki canlılığını halâ koruyor
 sadece bedenin ölebileceğini gösteriyor

böyle bir sevgi,bağlılık var Âkif Emre ve bizler arasında.

aradığı cevapları kimilerine ulaşarak bizlere aktardı kimi sorular halâ cevap arıyor bi-
 zim için.

sorular hazır cevaplarını aramak bizim payımıza..

Do you know who is Akif Emre?

Yusuf Gümüş, Yakup Deniz

Muş

Probably, You don't. So just keep reading this article which has been written about Akif Emre

When it comes to talk about Akif Emre, There is a lot of thing to say and the words run out of But I will try to introduce him briefly and clearly

he has been one of the most influential people in İslamic context who has not been known to most of us

He was very sophisticated person,that is, he developed himself in various areas such as journalism,publishing,broadcasting etc.

He wrote many books such as Çizgisiz Defter(The notebook without Lines),İzler, Aliya etc.

He was so explicit person that he manifested his thoughts clearly and bravely in his books.

He was known to be ethical, independent, critical and as a man of principles. He always highlighted culture and its relation to daily life through his writings. He was intrigued with the idea of reviving Islamic culture to which literally devoted himself.

İn conclusion,İf you want to know more that person you should read his books because they are really worth of being read and he deserves really more importance and you should be careful while reading his books because you can be absorbed in his world and you may not return

.....In Memory of Akif Emre

Geştîyar

Abdusselam Özdemir

Muş

Belê, ez ji bo nivîsa Akif Emre, li serênavekî digeriyam. Di dawîyê de min dît. Ev geştîyar bû. Çimkî ew her hêla Ummetê geriyabû. Agahiyên wî li ser Umetê hebû. Di liv û tevgerê xwe de Umetê di hişmendiyek nû de vejandibû.

Bes ev peyv, dikare pênaseya jiyana Seydayê Akif Emre bide. Çimkî ew di gerdûna çerxa xwe de, di bin sîya Ummetê de rawestiyaye. Her kes ku qada Ummetê terk dikir. Lê wî bawerîya xwe ya Umetgerîyê numayîş kiribû. Di nav gengeşîya ku her kes xwe hinda kirî de mîna dara mezî neditewîya. Her kes aidiyeta xwe ya bi Umetê re bendê xwe diqetand û dibûn neteweperest, lê ew di nav Umetgerîyê de birayê xwe yen Kurd jî jîbîr mekir. Ê ku Kurdan piргirek dihesibandin, lê wî ji bo Kurdan pirsan pirs dikir. Di lêgerina çareserîyek de bû. Nivîsên xwe ne bi hisî nivîsîya bû. Bi nêrînek berpirsyarî nivîsî bû.

Bes, çavên wî yên reş wêneya Umetê kêşabû. Û pişt re pênus û kaxizên wî bibû zar û zimanê Ummetê. Wî dixwest bibûya dengê çema dicleyê. Di hawara Dicleyê de civaknasîya Kurdan dîtibû, digot; Dicle,êdî mahzûn e.. tiştên ku jîyaye, bûyerên ku şahîdî ji wan kiriye û tiştên ji dest çûyî re.

Hey xwendevanê heja! ev kesê ku Misilmanêk ji xwe bawer e û dijberî we jî, ji wî bawer in. Lewra ji ber ku wî jiyana xwe bi dijberî bûnê derbas kiribû, zimanê wî ewle û pênusa wî bi edalet bû. Erê, ew misilmanêk wisa bû ku kesên li hemberî wî jî pesnê wî didan.

Belê, çawa ku di gotinêk pêşîyan yên Kurdan de dihat gotin; Hesp bi hevsaran, mêr bi qîraran, eşkerê dibe. Meriv bi berjewendîyê tiştên dinyayê neguhere xwe şerpeze nake.

Çimkî wî jî digot; kesayetêkî rûspî bûna wî jî û rûreşîya wî jî di ezmûna hêzdariyê de eşkere dibe. Ew ronakbîrek ji serî heta binî xwemalîya Îslamê bû. Ronakbîrên ku ronahîya xwe bi berjewendî û muhafazakarî de divemirandin, lê wî bi muxalefethûna xwe

ronakbîriya xwe her ro geş dikir. Gelek ronakbîr di bingeha nêrînên xwe de referansên ji qada Îslamê terk dikirin. Lê esasa fikr û ramanên wî îslam bû.

Ew di nav têkilhevîyê de nemaye. Çimkî kesayetêk têkilhevîyê bimînê ji rastîya xwe dûr dibe. Ji bo mîsyona xwe tenê mayîn û bê kar mayînê jî dabû ber çav. Wî berdêla fikr û ramanê xwe dida û ji bo dahatuyê jî dibû mînak. Ji serdestên Kapitalist û kolonyalistan hesab dipirsî . Ew mîna Edwar Said şaşî û çewtiya hundir jî bi awayek edalet rexne dikir. Ew ji bo me bibû mînaka piştgiriya edaletê. Ew ji hişmendîya mihafazakariya ku her qiymetên Îslamê binpê dike re bibû dijber. Kekê xortên nifşa nû bû. Ew li dijberê kesen ku di paşerojê de asê mabûn û paşeroja xwe pîroz didîtin disekinî. Wî nêrîn û asoya xortan di derbarê pêşerojê de berfireh dikir.

Wî axaftin û nivîsên xwe ne ji bo demeke sînordar nivîsî bû. Keda ku wî dida ji bo derketina hişmendiyek nû û asoyek berfireh bû . Bi pêşerojê re tekildar bû. Ramanên wî xort û ciwan bûn.

Em xortên nûgihîştî jî deng û nivîsên Seyda dibihîzin. Em mîratxwar nînin û em ê li mîrata seyda xwedîtî derkevin. Bi nêrînek nû, hişmendiyek nû, em ê mîrata wî vêjînin.

Ev nivîsa min ji bo malbata Seydayê Akif Emre bibe diyariyek.

پس از یک کنفرانس: غم، این قدر هم امید..

Emrah Baş

Muş

عاکف امره، در مقاله خود با عنوان «چطور نباید علیا را به یاد آورد؟» گفت که: «تجلیل از یک فانی در هر سال می تواند معنی دار باشد که در یادآوری و حساسی میراثی که از او باقی مانده باشد.» او به این سخن تصمیم مهمی در مورد ماهیت برنامه های بزرگداشت گرفت. من تحقق این سخن از نزدیک در کنفرانسی با عنوان «جوان ها درباره برادران عاکف صحبت می کنند» شاهد بودم. من این فرصت را داشتم که در این کنفرانس با عاکف امره به معنای واقعی آشنا شوم. در واقع، قبلاً چندین بار نام او را شنیده ام. نقل قول های او در این کنفرانس تأثیر عمیقی بر من گذاشت. حسی بین غم و شادی داشتم. غمگین بودم؛ زیرا تا به حال هرگز این فرصت را نداشتم که واقعاً چنین متفکر مهمی را بشناسم. خوشحال بودم؛ چون در دوره بعدی تا جایی که می توانستم از او بهره ببرم. از او یاد گرفتم که برای هیچ چیز دیر نیست، برای هر چیزی جبران است و مهمتر از همه این که با امید به زندگی نگاه کنیم. زیرا در نوشته هایش «دلایل عمیقی» به من داد تا با امید به آینده نگاه کنم. چرا نقل قول های جوانان از عاکف امره چنین تأثیر عمیقی بر من گذاشت؟ این را می توان در چارچوب سه موضوع بررسی کرد: رویکرد مسلمان عاکف امره به رویدادها، جامعتر بودن و منسجم بودن در بیان افکارش.

۱. اول از همه، او به ما یاد داد که چگونه نسبت به رویدادها موضع مسلمانی نشان دهیم. می توانم بگویم در این زمینه آثار عمیقی در زندگی من به جا گذاشت. جایی که او ایستاده بود همیشه برای من یک «قطب نما» بوده است. به این ترتیب من این فرصت را داشتم که اتفاقاتی را که در زندگی روزمره با آنها مواجه می شدم ارزیابی کنم.

۲. یکی از بارزترین ویژگی های نوشته های او این بود که با قوام خاصی نوشته می شد. این ویژگی است که کمتر متفکری می تواند داشته باشد. محتوای مقاله ای که او در مورد موضوعی در دهه ۲۰۰۰ نوشت با مقاله دیگری که قبل از مرگش نوشت، همزمان است.

۳. عاکف امره متفکری است که در حین بیان افکار خود هرگز از فراگیر بودن کوتاه نمی آید. گرفتاری همه مسلمین را در دل داشت. در نوشته های او می توان غم و شادی تقریباً همه مسلمانان را از لاهور تا اسکوپیه، از حلب تا گرانا، از اورشلیم تا ساریوو مشاهده کرد.

نکته دیگری که در کنفرانس مرا تحت تأثیر قرار داد، هیجان جوانان در حین صحبت در مورد عاکف امره بود. چگونه یک نفر می تواند چنین تأثیر عمیقی بگذارد؟ این سوال چند روزی است که من را درگیر خود کرده است. شک نداشتم که او با اخلاص به آن دست یافت. زیرا او میراثی از خود به جای گذاشت که به نیکی از آن یاد خواهد شد. به نیکی یاد شدن برای انسان زندگی دوم است. بله، او هنوز با میراث قوی خود با ما زندگی می کند. آن روز این را از چشم جوانان خواندم.

صدایی مانند حضرت داوود را به دنیا بسپار ... چون صدای زیبایی بود که در این دنیا ماندگار شد

سيكون هناك دائماً كل من العفونة والأمل

Tercüme:
Fatih Sarı

كل ما نمدّ إليه أيدينا فإنه يتعفن، ربّما نعلمه نحن لأننا نلمس. يتلوّث ما نراه، يلوّثنا ويلوّث داخلنا ما ننظر إليه.

نبدأ في المعاناة بسبب ما نسمعه وما نعرفه حتى لو لم نتمكن من مشاهدته واحداً بواحد... كأننا مجبرون على المعاناة إمّا لأن كل ما يقال كان حقيقة وإمّا لأن تقام الحقائق الزائفة مقام الحقيقة الواضحة.

مثل هذا الشعور بالانحلال والمحكوم عليه بالفساد هو شيء يقضم داخل الإنسان. ليس كل واحد ممّا كإنسان فقط بل المجتمع أيضاً يتعفن من داخله. يُفسّخنا الهواء الذي نلمسه مثل الجزء الفلزّي المتآكل بحثاً كيميائيّاً. كأننا -بينما نتنفس- نشعر أنّ الجريان في عروقنا قد تحوّل إلى هُلام. والسبب الرئيسي وراء تعرّضنا لمثل هذا الحصار التشاءميّ هو ألا يفكر شخص ما في هذه الأمور على الإطلاق فيكون في مزاج احتفاليّ للانتصار حرفياً. ويسوده خيال يجعله يعتقد أنه يبني قوس النصر حتى عندما يتعفن.

هل من الممكن التفكير والسلوك بشكل صحي في بيئة يكون فيها كل شيء سبباً للشك؟ أو كم هو طبيعيّ التصرف بشكل طبيعيّ في بيئة يكون كل شيء فيها معتاداً وتعتبر جميع أنواع الفساد طبيعية؟

ومع ذلك كنّا ندعي أنّنا نجد الحياة ونقدّم الحياة المستحقة للعيش في تلك الأيام الغريبة الأطوار للشبيبة. على الرغم من تقدّم أجسادنا وأجسامنا في السنّ فقد تمكّننا من البقاء على قيد الحياة مع حالتنا هذه الغريبة الأطوار بداخلنا.

لقد كنّا نريح ونُخضّر قلوب بعضنا البعض بأنفاس منعشة من الثقة بالنفس التي تقول «فليبتعش فيك من جاء ليقتلك».

الهواء الذي نسحبه إلى رئتيّنا يجعلنا ننهار من الداخل والنفس الذي ننفخه في الخارج يجعلنا نذبّل مثل السم القاتل.

هل هذه الحالة التي كانت فيها الحياة والذات والإدراك الوجودي بدأت تسترخي لهذا الحدّ و تنقلب القيم، فقط بسبب ما يُفرض علينا من الخارج؟ أم كانت نتيجة للعلاقات التي أنشأناها مع أنفسنا والبيئة التي تغذيها والسياسة والمجتمع؟ هل كان من الممكن أسلوب شرح بأن مثل هذا الوضع كان لا بدّ منه؟ أم كانت الحالة النفسية التي كنّا فيها تقدّم لنا مثل هذا العالم؟ أم كان كل شيء مجرد غلط الحسّ؟

في كلتا الحالتين فإن إدراك الإنسان للحقيقة وإيمانه بها محكوم عليه بالفشل. هناك تحوّل خطير في المعنى، أو بتعبير أدقّ هذا يعني أنّ هناك سخافة تجعل كل شيء بلا معنى.

يجب أن يكون هناك مخرج وإلاّ ستحتاج ريح السّموم الأرواح لأجل هَلوسة. كما قد يبدو من السخافة اللعب بسعادة بوليانا

فسيكون من العبث بل السُخف لهذا الحدّ أن نحكم على أنفسنا وعلى المجتمع بالاختناق في المياه المظلمة للانطوائية العدمية.

على سبيل المثال، يجب أن نبدأ برمي التربة الميتة بعيداً عنا بهزة ستقلب كل شيء رأساً على عقب بغض النظر عما نعتقد أنه موجود أو أيًا كان ما نعتقد أنه يعفن ما نلمسه ويجعل داخلنا وخارجنا مظلمًا بسبب ما نسمعه ونراه. على سبيل المثال، يمكننا أن نبدأ باستنطاق المخلوق الذي يقدم حقيقة زائفة مُتَحَلِّين بالشجاعة على التحدث عن كل شيء من جديد.

أجل، لم تكن محاطين بمثل هذا العدد الكبير من الزيوف والنفاق قط. من المحتمل أن أولئك الموجودين بجانبنا حتى نحن حصلنا على قطعة من حطنا من هذا الزيوف. من ناحيةٍ أخرى، عقولنا و ضمائرنا تخبر بأن كل ما يحدث لا يمكن أن يكون عبارة عن وهمٍ ومعرضٍ من لُعبةٍ مُزيّفةٍ عندما نزنها مع مقاييسنا. الزيوف في حد ذاته مبني على الحقيقة التي ينسبها. في النتيجة الزيوف من الظواهر التي تحجب الحقيقة وتغيب محل ما هو أصلي. من المستحيل أن يُفسح مجالاً لنور الحقيقة بدون تمزيق نسيج الزيوف.

نحن بحاجة إلى الشجاعة للمواجهة بالابتعاد عن ظروف الوجود الخاصة بنا التي تمتد من بشريتنا إلى السياسة ومن مناخ أفئدتنا إلى الجهل المعلوماتي. ربّما نحتاج إلى قُدح ضوءٍ فوريٍّ بداخلنا وحُبٍّ وإخلاصٍ وتكزّيسٍ. كل ما تقشّرت مكان تلك الأمور فهذه هي الكيمياء التي تُعفننا كلنا من الداخل.

إنّما سيكون في بيتنا التي أظلمتها الحقائق بالتأكيد صوت لا تحجبه السعادات الزائفة التي حاصرنا من جميع الجهات، يضيف معنى للحياة و يُذكرنا بأنفسنا أو أبتسامه أو يد تنبت البركات حيث تلمس.

المقالة لها مصير أيضا.

قُرّب نهاية مقال متشائم، حينما كنت أبدأ في إنشاء جملة جديدة لأفنع نفسي بأن كل شيء لا يمكن أن يكون مُعَفَّنًا، أكمل هذا المقال اتّصالاً هاتفي.

(كان هناك شخص) لم أره وجهًا لوجه من قبل لكن كنت أتلقّى تحيَّاته التي أرسلها إليّ من بعيد عن طريق أساتذته وأصدقائه دائماً. كان مصابًا بالسرطان ويتلقى العلاج. بالرغم من دراسته علم الاجتماع في التعليم المفتوح تمكّن من التخرج من خلال مواصلته علم الاجتماع في الجامعة. كان متسامًا مع مرضه، متوكلًا وثابة العزم. لقد شعرتُ بأنّ حفاظه على بهجة الحياة بداخله دائماً مع ابتلائه آثار بعض التقدير وشيئا من التخجيل في كل من حوله تقريبًا. تحدّث عن مجموعات القراءة التي شكلها هو أخيراً حتى أنه دعاني إلى اجتماع لهم. غير أنه وقع في الصمت وقتنا طويلاً. الصوت على الهاتف الذي وصلني بعد أشهر في منتصف هذه المقالة كان صوته.

كان يقول بصوت سلس هادئ كأنه عاد من العطلة: «حظا سعيدا لمشروعكم الجديد». في غضون ذلك قد أجريت له عمليتان جراحيتان أُخريان. كان يشتكي من بعض التربُّل.

العلم بأنّ هناك قلوبا مؤمنة التي لا تتعفن ولا تفقد الأمل والحياة ومعنى العيش وتجلب معها البركة لأجل ما تلمسها و تناديها هو الأمل نفسه.

Gençlerden
AKİF EMRE'YE
ARMAĞAN

